

Beretning for 2014

Vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelses-kvalifikationer m.v.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Styrelsen for Videregående Uddannelser

**Beretning for 2014 om vurdering og anerkendelse af
udenlandske uddannelses kvalifikationer m.v.**

Udgivet af

Styrelsen for Videregående Uddannelser
Bredgade 43
1260 København K
Telefon: 7231 7800
E-mail: uds@uds.dk
www.ufm.dk

Foto

Nicholas Clemens Barfod

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

Maj 2015

ISSN (elektronisk publikation): 2245-9995

Indhold

1. Resumé	5
1.1 Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	5
1.2 Anerkendelse til lovregulerede erhverv	6
2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	7
2.1 Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer	7
2.2 Information om vurdering af udenlandske uddannelser	9
2.3 Almindelige vurderinger	9
2.3.1 Vurderingernes sigte	10
2.3.2 Ansøgerne	10
Nationalitet	10
Køn	11
Alder	11
2.3.3 Uddannelsernes oprindelse	11
2.3.4 Uddannelsernes faglige retning	12
2.3.5 Uddannelsernes niveau	13
2.3.6 Uddannelsernes alder	14
2.3.7 Sagsbehandlingstid	14
2.4 Vurderinger til brug for greencardafgørelser	14
2.4.1 Uddannelsesindehavernes nationalitet	15
2.4.2 Uddannelsernes oprindelse	15
2.4.3 Uddannelsernes niveau	15
2.4.4 Uddannelsernes faglige retning	15
2.4.5 Uddannelsernes alder	16
2.4.6 Sagsbehandlingstid	16
2.5 Turbovurderinger for virksomheder	16
2.6 Ph.d.-ansættelser	17
2.7 Adgangsgivende eksaminer	17
2.7.1 Eksamenshåndbog	17
2.7.2 Henvendelser	17
2.7.3 Arrangementer	18
2.8 SU til udlandet og udlandsstipendier	18
2.9 Transparens og sammenlignelighed	18
2.9.1 Kvalifikationsrammer	18
2.9.2 ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System	19
2.9.3 ECVET – European Credit system for Vocational Education and Training	19
2.9.4 Europass	19
2.10 Kvalifikationsnævnet	20
2.10.1 Modtagne og behandlede klagesager i 2014	20
2.10.2 Kvalifikationsnævnets afgørelser om udenlandske studiepoint	21
2.10.3 Kvalifikationsnævnets synlighed	21
2.11 Internationalt samarbejde om anerkendelse	22
2.11.1 ENIC/NARIC-samarbejdet	22

2.11.2 Lissabonkonventions-komiteen	22
2.11.3 Bologna-processen og opfølgning på Bukarest-kommunikeet	22
Strukturelle reformer	23
Automatisk anerkendelse	23
2.11.4 Deltagelse i NARIC-projekter	24
2.11.5 Nordisk samarbejde	24
3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv	26
3.1 Introduktion	26
3.1.1 Anerkendelsesregler på det lovregulerede område	26
Anerkendelsesdirektivet	26
Nordiske overenskomster	27
Andre EU-regler og internationale regler	27
Øvrige regler	27
3.1.2 Koordinatorfunktionen	27
3.1.3 Kontaktpunktsfunktionen	28
3.2 Information om de lovregulerede erhverv	28
3.2.1 Informationssystemet for det Indre Marked	29
3.2.2 SOLVIT-samarbejdet	29
3.3 Erhverv og myndigheder	29
3.4 De kompetente myndigheders afgørelser	32
3.4.1 Udviklingen inden for de enkelte erhverv	33
Sundhedserhvervene	34
3.4.2 Sagsbehandlingstid	34
3.5 Pligtmæssig vurdering	35
3.5.1 Sagsbehandlingstid	36
3.6 Tjenesteydere fra EU/EØS-lande	36
3.7 Revision af anerkendelsesdirektivet	38
3.7.1 Gennemgang af lovregulerede erhverv	39
Transparensinitiativet	39
Konkurrencepakken	39

1. Resumé

Efter lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. afgiver uddannelses- og forskningsministeren årligt en beretning til Folketinget om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Beretningen omhandler:

1. Anerkendelse med henblik på ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse, herunder Kvalifikationsnævnets behandling af klagesager vedrørende merit m.v. (kapitel 2)
2. Anerkendelse med henblik på adgang til at udøve lovregulerede erhverv, herunder samspillet mellem Styrelsen for Videregående Uddannelser og de kompetente myndigheder (kapitel 3).

I hvert kapitel gøres der dels statistisk rede for brugen af anerkendelsesordningerne, dels beskrives den kvalitative udvikling med vægt på, hvordan myndighederne løbende arbejder på at forbedre adgangen til hurtig og fair anerkendelse. Procenttal er rundet af til nærmeste hele tal.

1.1 Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

Hos Styrelsen for Videregående Uddannelser kan borgere, virksomheder, institutioner, myndigheder m.fl. få vurderinger af udenlandske uddannelseskvalifikationer og andre former for information og rådgivning om international anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer. I 2014 leverede styrelsen i alt 5.853 vurderinger m.v. Det var 4 procent flere end året før, og antallet af vurderinger har været støt stigende det sidste par år.

Tilgangen af syriske flygtninge afspejler sig i tallene for styrelsens vurderinger, men antallet af vurderinger af syriske uddannelseskvalifikationer er dog stadig begrænset i 2014. Jo tidligere den enkelte får vurderet eventuel medbragt uddannelse, desto bedre kan vurderingen inddrages i integrationsindsatsen. Derfor har styrelsen taget flere initiativer i 2014 for at sikre et godt kendskab til vurderingstilbuddet blandt de medarbejdere i jobcentre, kommuner, sprogcentre m.v., der vejleder jobsøgende med udenlandske kvalifikationer.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for almindelige vurderinger var 32 dage i 2014 (mod 34 dage året før). For greencard-relaterede vurderinger tog det 19 dage (mod 18 dage året før), og for hotline-svar til uddannelsesinstitutionerne 1 dag (uændret). Virksomheder kan som hjælp til ansættelser få særlige "turbovurderinger" på højst 5 arbejdsdage, og disse vurderinger blev i 2014 leveret på i gennemsnit under 3 arbejdsdage.

Kvalifikationsnævnet modtog i 2014 33 klager over uddannelsesinstitutioners afgørelser om merit m.v. Det er lidt flere end året før. Ud af de 33 klager vedrørte 13 merit på baggrund af udenlandske uddannelseskvalifikationer, 19 merit på baggrund af danske uddannelseskvalifikationer, og en enkelt anerkendelse af realkompetence. 25 sager endte med en afgørelse, og i halvdelen af dem fik klageren helt eller delvist medhold.

Internationalt har Danmark deltaget aktivt i samarbejdet for at lette den gensidige anerkendelse af uddannelseskvalifikationer gennem de internationale netværk på området og som led i Bologna-processen frem mod ministerkonferencen i Jerevan i maj 2015.

1.2 Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Inden for de lovregulerede erhverv har de kompetente myndigheder efter en periode med nedgang i antallet af autorisationssager oplevet en stigning det sidste par år. Der blev i 2014 udstedt 1.676 afgørelser, hvilket var 18 procent flere end året før. 94 procent af afgørelserne blev truffet af tre myndigheder: Sundhedsstyrelsen, Arbejdstilsynet og Styrelsen for Videregående Uddannelser, og stigningen fandt navnlig sted på Sundhedsstyrelsens område. Afgørelsen var positiv i 71 procent af sagerne, negativ i 5 procent og en betinget godkendelse i 25 procent. Sagsbehandlingstiden hos de kompetente myndigheder blev holdt under tre måneder i omkring 9 ud af 10 sager.

Samtidig skete der en fortsat og kraftig stigning i antallet af anmeldelser om levering af tjenesteydelser. 1.330 anmeldelser kom der fra tjenesteydere fra andre EU/EØS-lande, og det var 65 procent flere end året før. Over 90 procent af anmeldelserne vedrørte Arbejdstilsynets område.

Gennemførelsen af EU's reviderede anerkendelsesdirektiv er i fuld gang, og processen skal være afsluttet den 18. januar 2016. Arbejdet, der koordineres af Styrelsen for Videregående Uddannelser i samarbejde med de berørte ministerier, omfatter blandt andet indførelsen af et europæisk erhvervspas på udvalgte erhvervsområder og en fælles europæisk gennemgang af alle lovregulerede erhverv for at sikre, at reguleringen i ethvert tilfælde er gennemsigtig og velbegrunderet.

2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

Dette kapitel beskriver vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer, redskaber til transparens og sammenlignelighed, Kvalifikationsnævnets behandling af klager over meritafgørelser m.v. samt internationalt samarbejde om anerkendelse.

Styrelsen for Videregående Uddannelser er det centrale sted, hvor borgere, virksomheder, institutioner, myndigheder m.fl. kan få vurderinger af udenlandske uddannelseskvalifikationer samt andre former for information og rådgivning om international anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer. Opgaverne som vurderingsmyndighed og som videns- og informationscenter for vurdering og anerkendelse varetages på grundlag af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. og Lissabon-konventionen, den internationale aftale om fair anerkendelse inden for de videregående uddannelser.¹

2.1 Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer

Styrelsen for Videregående Uddannelser leverer forskellige typer vurderinger og udtalelser om udenlandske uddannelseskvalifikationer tilpasset brugernes behov. I alt leverede styrelsen 5.853 vurderinger m.v. i 2014, og det var 4 procent flere end året før. Antallet af vurderinger har været støt stigende det sidste par år, som det fremgår af tabel 1 og figur 1 på næste side. Udviklingen inden for de enkelte sagstyper beskrives nærmere i de følgende afsnit.²

Styrelsens almindelige vurderinger kan benyttes på arbejdsmarkedet (med undtagelse af de lovregulerede erhverv, se kapitel 3), i uddannelsessystemet og generelt til afklaring og vejledning.

Et vigtigt formål med styrelsens vurderinger er at øge mulighederne for, at borgere med udenlandsk uddannelse – hvad enten de er flygtninge, familiesammenførte eller har anden status – finder job eller får understøttet deres adgang til uddannelse med sigte på job. Jo før der sker en vurdering af den medbragte uddannelse efter borgerens ankomst til Danmark, desto bedre kan vurderingen inddrages i integrationsindsatsen eller i borgerens egen indsats for at finde job eller uddannelse og bruge sine erfaringer i Danmark.

¹ Se lovebekendtgørelse nr. 579 af 1. juni 2014 og bekendtgørelse af konvention af 11. april 1997 om anerkendelse af kvalifikationer inden for de videregående uddannelser i Europaregionen (BKI nr. 28 af 2. oktober 2003).

² Styrelsens vurderingstilbud er beskrevet på www.ufm.dk/anerkendelse.

Ud over de almindelige vurderinger tilbyder styrelsen:

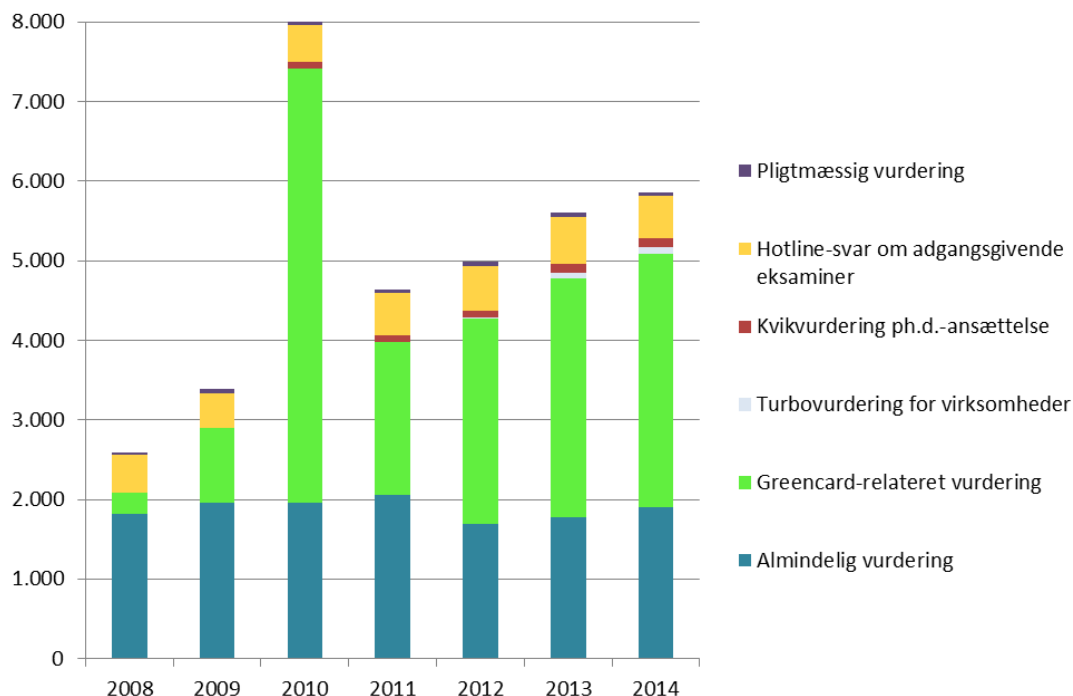
- Vurderinger til brug for afgørelser om opholdstilladelser til jobsøgning i Danmark efter greencardordningen (se side 14)
- Turbovurderinger til virksomheder i forbindelse med ansættelse (læs om denne ordning på side 16)
- Vurderinger af ph.d.-ansøgere udenlandske uddannelseskvalifikationer efter kvik-ph.d.-ordningen (se side 17)
- Hotline-svar på uddannelsesinstitutioners henvendelser om konkrete udenlandske adgangsgivende eksaminer (se side 17)
- Pligtmæssige vurderinger af autorisationsansøgere udenlandske uddannelseskvalifikationer (se side 35).

Tabel 1

Afsluttede vurderinger og udtalelser efter sagstype

Sagstype	2010	2011	2012	2013	2014	Ændring seneste år	
Almindelig vurdering	1.953	2.051	1.698	1.782	1.908	126	7%
Greencard-relateret vurdering	5.458 ³	1.932	2.570	2.999	3.182	183	6%
Turbouvurdering for virksomheder	–	–	21	67	79	12	18%
Kvikvurdering til ph.d.-ansættelse	91	74	86	118	108	-10	-8%
Hotline-svar om adgangsgivende eksaminer	461	541	559	582	540	-42	-7%
Pligtmæssig vurdering	57	43	54	53	36	-17	-32%
I alt	8.020	4.641	4.988	5.601	5.853	252	4%

Figur 1: Vurderingssager efter sagstype

³ Styrelsen modtog og behandlede i 2010 et exceptionelt antal greencardrelaterede vurderingssager, hvoraf en stor del vedrørte greencardansøgninger fra 2009.

Styrelsen vurderer i øvrigt udenlandske lærerkvalifikationer med henblik på adgang til at arbejde som lærer i folkeskolen eller gymnasieskolen. Disse afgørelser er behandlet i kapitel 3 om de lovregulerede erhverv.

2.2 Information om vurdering af udenlandske uddannelser

For at styrelsens vurderinger kan komme flest mulige kvalifikationsindehavere til nytte på arbejdsmarkedet, er det afgørende at sikre oplysning om tilbuddet. Styrelsen arbejder derfor for at sikre et godt kendskab til vurderings- og informationstilbuddet blandt virksomheder og blandt de medarbejdere i jobcentre, kommuner, sprogcentre m.v., der vejleder jobsøgende med udenlandske kvalifikationer.

I juni 2014 gennemførte styrelsen en spørgeskemaundersøgelse blandt jobcentrene. Den viste, at en stor del af de relevante medarbejdere manglede kendskab til styrelsens vurderings- og informationstilbud, og at der var behov for nye, målrettede informationstiltag over for jobcentrene, herunder skriftligt materiale. På den baggrund blev det besluttet at udgive en pjece om brugen af styrelsens vurderinger henvendt til medarbejdere i jobcentre og kommunale integrationsafdelinger, Work in Denmark- og International Citizen Service-centre, sprogcentre m.v. Pjecen præsenterer styrelsens forskellige tilbud og giver eksempler på, hvordan vurderingerne konkret indgår i arbejdet med udenlandsk uddannede borgere rundt om i landet.

På samme baggrund lancerede styrelsen i efteråret 2014 en LinkedIn-gruppe for arbejdsmarkedsaktører, dels virksomheder, som tager stilling til udenlandske kvalifikationer i forbindelse med ansættelse og HR, dels myndigheder, organisationer og andre, der vejleder borgere med udenlandske kvalifikationer i forhold til arbejdsmarkedet.

Pjecen og LinkedIn-gruppen supplerer styrelsens information om vurdering af udenlandske uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside. På hjemmesiden tilbydes desuden en række selvbetjeningsredskaber, som gør det muligt for borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og myndigheder selv at finde vej til de ønskede oplysninger og dermed i en del tilfælde overflødig gøre en henvendelse om vurdering. Det drejer sig blandt andet om:

- Landehåndbogen, som giver generelle vurderinger af alle typer uddannelser fra udvalgte lande og beskriver deres uddannelsessystemer (www.ufm.dk/lhb).
- Vurderingsdatabasen, som viser mange af styrelsens konkrete vurderinger af udenlandske uddannelser (www.ufm.dk/vdb).
- Eksamenshåndbogen, som oplyser, hvilke uddannelser fra de forskellige lande der er adgangsgivende til videregående uddannelse på linje med en dansk studentereksamen (www.ufm.dk/ehb).

2.3 Almindelige vurderinger

En almindelig vurdering er med få undtagelser en niveauvurdering: et dokument, som angiver, hvilket dansk uddannelsesniveau og så vidt muligt hvilket dansk uddannelsesområde den udenlandske uddannelseskvalifikation svarer til. Styrelsen udstedte 1.908 almindelige vurderinger i 2014, hvilket var 7 procent flere end i 2013. 1.691 personers uddannelseskvalifikationer blev vurderet i 2014, hvilket var 8 procent flere end året før.⁴ Tabel 2 nedenfor viser udviklingen i antallet af afsluttede sager, fordelt på hvordan sagerne blev behandlet.

⁴ Når en ansøger sender flere, ikke sammenhængende uddannelser til vurdering, vurderes hver enkelt uddannelse. I disse tilfælde registreres derfor flere vurderingssager for samme uddannelsesindehaver.

Tabel 2

Afsluttede almindelige vurderingssager efter resultat af behandling⁵

Status for afsluttede sager	2010	2011	2012	2013	2014	Ændring seneste år
Vurdering afsluttet	1.953	2.051	1.698	1.782	1.908	126 7%
Besvaret ved information/vejledning	75	63	59	44	26	-18 -41%
Videresendt eller henvist	36	22	23	16	19	3 19%
Behandling afvist	72	71	52	50	49	-1 -2%
Ansøgning trukket tilbage	14	11	7	10	8	-2 -20%
I alt	2.150	2.218	1.839	1.902	2.010	108 6%

Styrelsen måtte i 49 tilfælde (2 procent af sagerne) afvise at foretage en vurdering af forskellige grunde, hovedsagelig at den udenlandske uddannelse ikke var afsluttet eller ikke tilhørte det ordinære uddannelsessystem.

2.3.1 Vurderingernes sigte

Ansøgerne angiver overvejende beskæftigelsesrelaterede formål med at få en vurdering fra Styrelsen for Videregående Uddannelser. I 2014 gjaldt det 60 procent af sagerne, som det fremgår af tabel 3 nedenfor. Uddannelsesformål var de primære i 40 procent af sagerne.

Tabel 3

Almindelige vurderinger efter formål

Formål	2010	2011	2012	2013	2014
Beskæftigelsesrelaterede	64%	65%	58%	62%	60%
Uddannelsesrelaterede	36%	35%	42%	38%	40%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%

2.3.2 Ansøgerne

I de fleste tilfælde er det uddannelsesindehaverne selv, der beder Styrelsen for Videregående Uddannelser om en vurdering, som de bl.a. kan bruge som bilag til en jobansøgning eller en ansøgning om optagelse på en uddannelse. Det var tilfældet for 91 procent af vurderingerne i 2014. De øvrige vurderinger er indhentet af jobcentre, offentlige arbejdsgivere, sprogcentre og akasser. De fleste arbejdsgivere, der anmoder om en vurdering, gør dog brug af styrelsens såkaldte turbouvurderinger (se side 16). Uddannelsesinstitutioner, der ønsker hjælp til at vurdere en uddannelse, benytter oftest styrelsens hotline (se "Adgangsgivende eksaminer" på side 17).

Nationalitet

Som nævnt blev 1.691 personers uddannelseskvalifikationer vurderet i 2014, hvilket var 8 procent flere end året før. Denne stigning vedrørte navnlig statsborgere fra Syrien (fra 21 til 62 personer) og Iran (fra 80 til 119 personer). Der skete også stigninger for Rumænien, Bulgarien, Kina og Thailand m.fl.

Stigningen i antallet af syriske statsborgere, hvis uddannelse er kommet til vurdering, er fortsat i 2015 og afspejler uden tvivl den store stigning i antallet af flygtninge fra Syrien det sidste par år.

⁵ Tallene omfatter ikke sager, der er henlagt på grund af manglende dokumentation fra ansøgeren.

11 procent af de almindelige vurderinger, styrelsen foretog i 2014, vedrørte danske statsborgere, 34 procent statsborgere i andre EU/EØS-lande, og 55 procent statsborgere i tredjelandle, herunder især lande i Asien og Østeuropa. Fordelingen på regioner de sidste fem år fremgår af tabel 4 nedenfor.

Tabel 4

Almindelige vurderinger efter uddannelsesindehavernes statsborgerskab

Region	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal
Danmark, Færøerne og Grønland	12%	11%	12%	12%	11%	208
EU/EØS	34%	36%	39%	36%	34%	646
Tredjelandle	52%	51%	48%	52%	55%	1.048
– Europa i øvrigt	17%	16%	15%	15%	14%	271
– Asien	21%	22%	20%	24%	29%	550
– Afrika	6%	5%	6%	5%	5%	87
– Nordamerika	4%	2%	1%	2%	2%	33
– Syd- og Mellemamerika	4%	4%	4%	5%	5%	93
– Oceanien	1%	1%	1%	1%	1%	14
Ikke oplyst	2%	3%	1%	1%	0%	6
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.908

Køn

Det er oftere kvinder end mænd, der får en almindelig vurdering af deres uddannelse. 63 procent af uddannelsesindehaverne i 2014 var kvinder. Mens knap 70 procent af uddannelsesindehaverne fra Danmark og de andre europæiske lande var kvinder, var kønsfordelingen mere ligeleg, når det gjaldt personer fra Asien, hvor 54 procent var kvinder.

Alder

83 procent af de personer, hvis uddannelser blev vurderet i 2014, var under 40 år, og 38 procent var under 30 år. Fordelingen var stort set uændret i forhold til tidligere år.

2.3.3 Uddannelsernes oprindelse

Styrelsen vurderede i 2014 uddannelser fra 121 lande. Samlet set vedrørte 40 procent af vurderingerne uddannelser fra EU/EØS-lande og 60 procent uddannelser fra tredjelandle, især i Asien og Østeuropa. Asien udgjorde en større andel i 2014 end de tidligere år, som det fremgår af tabel 5 nedenfor.

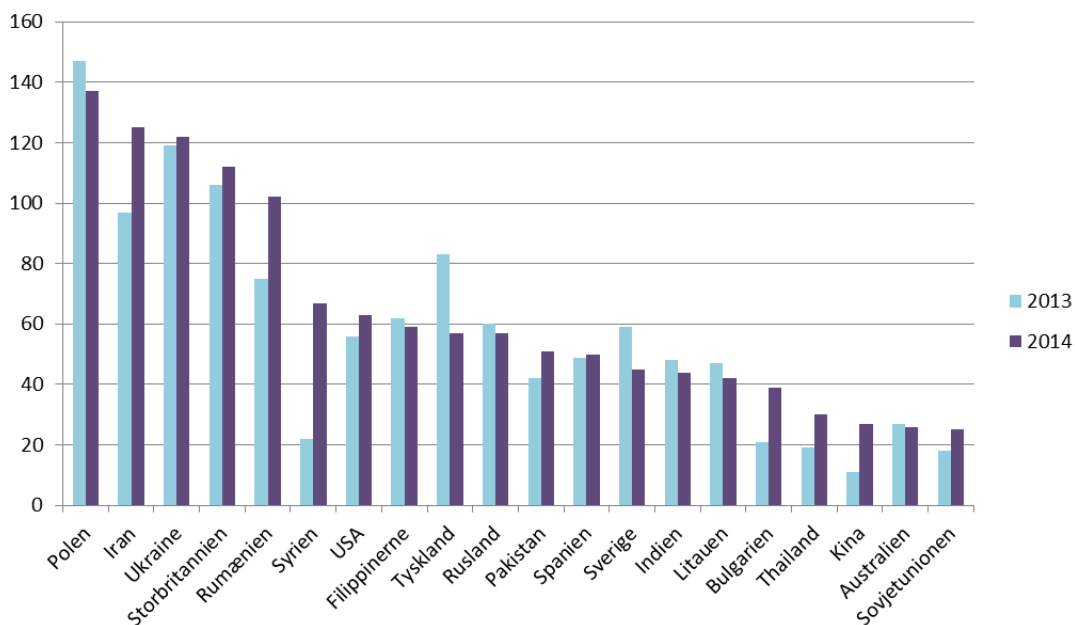
De tre hyppigst forekommende uddannelseslande var i 2014 Polen tæt fulgt af Iran, hvorfra der har været et stigende antal uddannelser de seneste år, og Ukraine. Lidt længere nede på listen bemærkes stigninger for Rumænien og især Syrien, mens der kom færre fra Tyskland og Sverige. De tyve hyppigst forekommende lande (se figur 2 nedenfor) stod for tilsammen to tredjedele af vurderingerne, mens de ti hyppigst forekommende stod for knap halvdelen af vurderingerne.

Tabel 5

Almindelige vurderinger efter uddannelsernes geografiske oprindelse

Region	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal
Færøerne og Grønland	0%	0%	0%	0%	0%	1
EU/EØS	42%	44%	46%	43%	40%	757
Tredjelande	58%	55%	54%	56%	60%	1.150
– Europa i øvrigt	19%	18%	17%	17%	17%	318
– Asien	21%	22%	20%	24%	28%	543
– Afrika	6%	5%	6%	5%	5%	89
– Nordamerika	5%	4%	4%	4%	4%	69
– Syd- og Mellemamerika	4%	5%	5%	5%	5%	101
– Oceanien	2%	2%	2%	2%	2%	30
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.908

Figur 2: Almindelige vurderinger i 2014 efter uddannelsesland (top 20)

2.3.4 Uddannelsernes faglige retning

Tabel 6 nedenfor viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig efter uddannelsernes faglige hovedområder. Den største faglige hovedgruppe var i 2014 fortsat samfunds-, kontor- og handelsuddannelser, herunder erhvervsøkonomi, med 28 procent af vurderingerne. Det var dog en lidt mindre andel end de foregående år, mens de industri- og håndværkstekniske uddannelser steg til 18 procent.

Tabel 6

Almindelige vurderinger efter faglig hovedgruppe

Faglig hovedgruppe	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal
Ikke erhvervsrettede uddannelser	14%	17%	16%	14%	17%	329
Pædagogiske uddannelser	6%	6%	5%	6%	6%	111
Humanistiske, religiøse og æstetiske uddannelser	18%	14%	15%	15%	13%	245
Samfunds-, kontor- og handelsuddannelser	31%	30%	31%	31%	28%	527
Naturvidenskabelige uddannelser	9%	9%	8%	9%	11%	204
Industri- og håndværkstekniske uddannelser	13%	15%	14%	16%	18%	340
Jordbrugs-, fiskeri- og levnedsmiddeluddannelser	4%	5%	3%	3%	3%	50
Transporttekniske uddannelser	0%	0%	0%	0%	0%	2
Sundhedsuddannelser	6%	5%	7%	6%	5%	99
Uddannelser vedrørende offentlig sikkerhed m.v.	0%	0%	0%	0%	0%	1
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.908

2.3.5 Uddannelsernes niveau

Styrelsen for Videregående Uddannelser vurderer de udenlandske uddannelseskvalifikationer i forhold til niveauer i den danske uddannelsesstruktur. Tabel 7 nedenfor viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig på tilnærmede generelle niveauer.⁶

Tabel 7

Almindelige vurderinger efter nærmeste generelle uddannelsesniveau

Niveaubetegnelse	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal	Ændring seneste år	
Grundskoleniveau 7.-10. klasse/årgang	1%	0%	0%	1%	1%	11	-2	-15%
10. uddannelsesår	2%	2%	2%	2%	2%	35	0	0%
Ungdomsuddannelsesniveau – 11.-12. uddannelsesår	25%	26%	26%	23%	24%	463	51	12%
Korte videregående uddannelser – 13.-14. uddannelsesår	9%	9%	9%	9%	8%	153	-6	-4%
Mellemlange videregående udd./bachelor – 15.-16. uddannelsesår	28%	25%	27%	28%	31%	599	105	21%
Lange videregående uddannelser – 17.-18. uddannelsesår	33%	34%	34%	36%	32%	607	-29	-5%
Forskerniveau – 19.- uddannelsesår	3%	3%	2%	2%	2%	40	7	21%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.908	126	7%

73 procent af vurderingerne i 2014 angav et helt eller delvist niveau inden for videregående uddannelse, omtrent som året før. Mere specifikt angav 32 procent af vurderingerne et bachelor- eller professionsbachelorniveau (en stigning fra 27 pct. året før), mens 16 procent pegede på et fuldt kandidatniveau (en nedgang fra 19 pct. året før).

En mindre andel af vurderingerne vedrørte uddannelser på ungdomsuddannelsesniveau. 10 procent pegede på et niveau svarende til en afsluttet erhvervsuddannelse, og 8 procent på et afsluttet gymnasialt niveau, begge dele omtrent som året før.

⁶ På grund af uddannelsessystemernes forskellighed er det i nogle tilfælde nødvendigt at placere den udenlandske uddannelseskvalifikation mellem to danske niveauer eller som svarende til en del af en dansk uddannelse.

2.3.6 Uddannelsernes alder

64 procent af vurderingerne i 2014 blev foretaget mindre end 10 år efter uddannelsens afslutning, hvilket var 2 procentpoint mindre end i 2013. 33 procent af vurderingerne blev foretaget mindre end 5 år efter uddannelsens afslutning (mod 36 pct. året før).

2.3.7 Sagsbehandlingstid

Sagsbehandlingstiden for almindelige vurderinger var med 31,7 dage i gennemsnit noget kortere i 2014 end året før, hvor den var på 34,1 dage. Tabel 8 nedenfor viser, hvordan vurderingerne samlet har fordelt sig efter sagsbehandlingstiden i antal måneder. Knap 93 procent af vurderingerne blev gennemført på mindre end to måneder (mod 90 pct. de to foregående år), og kun 14 vurderinger tog over 3 måneder.⁷

Styrelsen for Videregående Uddannelser bestræber sig for at vejlede ansøgerne bedst muligt, således at ansøgningerne fra starten indeholder den nødvendige dokumentation. Andelen af vurderinger, hvor styrelsen har måttet bede ansøgeren om yderligere dokumentation, er nedbragt fra 33 procent i 2011 til 24 procent i 2014.

Tabel 8

Almindelige vurderinger efter sagsbehandlingstid i måneder

Sagsbehandlingstid	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal
Mindre end 1 måned	50%	46%	45%	45%	50%	963
Mellem 1 og 2 mdr.	38%	45%	45%	45%	42%	805
Mellem 2 og 3 mdr.	10%	8%	8%	9%	7%	126
Mellem 3 og 4 mdr.	1%	0%	1%	1%	0%	9
Mellem 4 og 5 mdr.	0%	0%	0%	0%	0%	2
Mellem 5 og 6 mdr.	0%	0%	0%	0%	0%	2
Over 6 mdr.	0%	0%	0%	0%	0%	1
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	1.908

2.4 Vurderinger til brug for greencardafgørelser

Højtkvalificerede udlændinge fra lande uden for EU/EØS har mulighed for at ansøge om opholdstilladelse til at søge arbejde i Danmark efter greencardordningen, som administreres af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR). Afgørelserne om opholdstilladelse træffes ud fra et pointsystem, hvor uddannelse er et af de vigtigste kriterier. For at optjene point på uddannelseskriteriet skal ansøgeren have gennemført en uddannelse, der niveaumæssigt mindst svarer til en dansk bacheloruddannelse. Styrelsen for Videregående Uddannelser vurderer greencardansøgere udenlandske uddannelseskvalifikationer efter anmodning fra STAR, og de to styrelser er i løbende dialog for at sikre en fortsat god behandling af greencardsager.

I 2014 gennemførte styrelsen 3.182 vurderinger til brug for greencardsager, hvilket var 6 procent flere end i 2013, som det fremgår af tabel 1 på side 8. Vurderingerne i 2014 vedrørte dog kun 2.372 greencardansøgere, 1 procent flere end året før. Det skyldes, at greencardansøgerne i en del tilfælde har flere uddannelser, og at STAR i en øget andel af sagerne har haft behov for at få separate vurderinger af disse uddannelser, det vil sige mere detaljerede oplysninger om den

⁷ Sagsbehandlingstiden for vurderingssager er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige dokumenter og oplysninger fra ansøgeren til afgivelsen af en vurdering. Ifølge den henstilling om kriterier og procedurer for vurdering, der er vedtaget under Lissabon-konventionen, bør sagsbehandlingstiden ikke overstige fire måneder.

enkelte ansøgers uddannelsesbaggrund end før. I det følgende beskrives de vurderede uddannelser og deres indehavere. Det skal understreges, at det billede, der tegner sig ud fra vurderingssagerne, ikke kan tages som dækkende for alle greencardansøgere, idet STAR ikke i alle tilfælde har behov for at indhente en vurdering hos Styrelsen for Videregående Uddannelser.⁸

2.4.1 Uddannelsesindehavernes nationalitet

Indehaverne af de uddannelseskvalifikationer, der vurderes til brug for greencardafgørelser, er langt overvejende statsborgere i asiatiske lande: 92 procent af vurderingerne i 2014 (ligesom de to foregående år). Iranere er efter flere års hastig vækst blevet den største nationalitet blandt uddannelsesindehaverne: 957 eller 30 procent af de greencardrelaterede vurderinger (mod 700 vurderinger i 2013 og 265 i 2012). Efter Iran var de hyppigst forekommende nationaliteter Indien (27 pct.), Pakistan (16 pct.) og Nepal 10 pct.).

2.4.2 Uddannelsernes oprindelse

64 procent af vurderingerne i 2014 vedrørte uddannelser fra Asien, mens 29 procent af vurderingerne vedrørte uddannelser fra EU/EØS-lande, heraf de 21 procent fra Storbritannien. Det skyldes, at greencardansøgerne fra især Pakistan og Indien ofte har taget deres seneste uddannelse i et europæisk land.

2.4.3 Uddannelsernes niveau

Næsten samtlige greencardrelaterede vurderinger angav i 2014 ligesom tidligere år et helt eller delvist niveau inden for videregående uddannelse. I 26 procent af vurderingerne svarede uddannelsen til et bachelorniveau, i 33 procent til en bachelorgrad plus et år af en kandidatuddannelse, og i 35 procent til en kandidatgrad.

2.4.4 Uddannelsernes faglige retning

Tekniske uddannelser var i 2014 den klart største gruppe med 38 procent af vurderingerne (en stigning fra 32 pct. året før), mens samfunds-, kontor- og handelsuddannelser, herunder erhvervsøkonomi, gik tilbage til 23 procent af vurderingerne (mod 27 pct. året før). Denne fortsatte forskydning skyldes især det stigende antal iranske, overvejende tekniske uddannelser, der er kommet til vurdering. Fordelingen på faglige hovedgrupper fremgår af tabel 9 nedenfor.

Tabel 9

Vurderinger til brug for greencardsager efter faglig hovedgruppe

Faglig hovedgruppe	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal
Ikke erhvervsrettede uddannelser	2%	3%	3%	5%	8%	248
Pædagogiske uddannelser	3%	3%	1%	2%	2%	65
Humanistiske, religiøse og æstetiske udd.	8%	10%	7%	8%	5%	149
Samfunds-, kontor- og handelsuddannelser	42%	34%	41%	27%	23%	736
Naturvidenskabelige uddannelser	26%	23%	21%	19%	17%	544
Industri- og håndværkstekniske uddannelser	11%	17%	21%	32%	38%	1.194
Jordbrugs-, fiskeri- og levnedsmiddeludd.	2%	2%	1%	1%	1%	23
Sundhedsuddannelser	6%	7%	6%	8%	7%	220
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	3.182

⁸ Greencardordningen er beskrevet på www.nyidanmark.dk/greencard, og statistik vedrørende ordningen findes på www.nyidanmark.dk/da-dk/Statistik/.

2.4.5 Uddannelsernes alder

87 procent af de greencardrelaterede vurderinger i 2014 blev udstedt mindre end 10 år efter uddannelsens afslutning, heraf de 52 procent af vurderingerne mindre end 5 år efter uddannelsens afslutning.

2.4.6 Sagsbehandlingstid

Styrelsens gennemsnitlige sagsbehandlingstid for vurderinger til brug for greencardafgørelser var i 2014 på 19,4 dage (mod 17,7 dage året før). 61 procent af vurderingerne blev gennemført på mindre end tre uger (mod 64 pct. året før). Tabel 10 nedenfor viser, hvordan vurderingerne samlet har fordelt sig efter sagsbehandlingstiden i antal uger.⁹

Tabel 10

Vurderinger til brug for greencardsager efter sagsbehandlingstid i uger

Sagsbehandlingstid	2010 Pct.	2011 Pct.	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2014 Antal
Mindre end 1 uge	15%	14%	10%	13%	12%	390
Mellem 1 og 2 uger	28%	25%	31%	22%	24%	772
Mellem 2 og 3 uger	19%	20%	26%	29%	24%	775
Mellem 3 og 4 uger	13%	16%	28%	22%	21%	654
Mellem 4 og 5 uger	10%	8%	5%	10%	7%	231
Mellem 5 og 6 uger	7%	5%	0%	3%	4%	134
Over 6 uger	7%	12%	0%	2%	7%	226
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	3.182

Sagsbehandlingstiden er generelt væsentlig kortere i sager til brug for greencardafgørelser end i almindelige vurderingssager. Det muliggøres blandt andet af, at det er Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, der har ansvaret for at efterprøve ægtheden af de forelagte dokumenter.

2.5 Turbovurderinger for virksomheder

Virksomheder kan få en vurdering af udenlandske uddannelser på højst fem arbejdsdage, det vil sige så kort tid, at vurderingerne kan bruges ved udvælgelsen af ansøgere til jobsamtaler. Vurderingen er en kort udtalelse, som fortæller, om uddannelsen er offentligt anerkendt i uddannelseslandet, hvilket niveau uddannelsen svarer til i det danske uddannelsessystem, og så vidt muligt hvilket fagligt område uddannelsen svarer til i Danmark.¹⁰

I 2014 blev der foretaget 79 vurderinger. Ligesom året før blev 54 vurderinger foretaget for offentlige myndigheder og virksomheder, men antallet af vurderinger for private virksomheder steg fra 13 til 25.

Turbovurderingerne blev i 2014 leveret på i gennemsnit 2,5 arbejdsdage. 95 procent af vurderingerne blev leveret inden for 5 arbejdsdage.

⁹ Sagsbehandlingstiden er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige oplysninger fra STAR til afgivelsen af en vurdering til brug for STAR's videre sagsbehandling.

¹⁰ Læs mere om turbovurderinger på ufm.dk/anerkendelse/turbo.

2.6 Ph.d.-ansættelser

Når det gælder optagelse og ansættelse af ph.d.-studerende, tilbyder Styrelsen for Videregående Uddannelser såkaldte kvikvurderinger til brug for universiteternes afgørelser. Universiteterne får dermed nemt og hurtigt vurderet uddannelsesniveaut hos de udvalgte ansøgere, som universitetet ønsker at ansætte.

Styrelsen leverede i 2014 i alt 108 af disse vurderinger, 8 procent færre end året før. For første gang blev et større antal kvikvurderinger indhentet af Aalborg Universitet (32 pct. af vurderingerne). Derudover blev vurderingerne hovedsagelig bestilt af Københavns Universitet (33 pct.) og Aarhus Universitet (25 pct.). De vurderede uddannelser kom hovedsagelig fra lande i EU/EØS (56 pct.) og Asien (27 pct.).

Kvikvurderingerne blev leveret på 4,6 dage i gennemsnit. 66 procent blev leveret inden for 1 uge, og 91 procent inden for 2 uger.

2.7 Adgangsgivende eksaminer

Danske uddannelsesinstitutioner kan få råd og retningslinjer fra Styrelsen for Videregående Uddannelser ved behandlingen af udenlandske eksamensdokumenter i sager om optagelse på videregående uddannelser. Det sker gennem information på internettet, besvarelse af henvendelser og afholdelse af arrangementer.

2.7.1 Eksamenshåndbog

Eksamenshåndbogen på Uddannelses- og Forskningsministeriets netsted (www.ufm.dk/ehb) beskriver adgangsgivende eksaminer fra 133 lande samt 18 regioner/provinser og 5 internationale studentereksaminer. For hvert land kan man finde en oversigt over de eksaminer, der er adgangsgivende i Danmark, oplysninger til brug for fagniveauvurderinger og karakteromregning foruden en beskrivelse af uddannelsessystemet og en liste over vigtige ord. Eksamenshåndbogen stilles til rådighed for uddannelsesinstitutioner og uddannelsessøgende til brug i forbindelse med optag til de videregående uddannelser.

2.7.2 Henvendelser

Ud over at slå eksaminer op i Eksamenshåndbogen kan uddannelsesinstitutionerne maile eller ringe til Styrelsen for Videregående Uddannelsers "hotline" for at få hjælp til at vurdere, om et eksamensbevis er adgangsgivende til videregående uddannelse i Danmark, og til at tage stilling til behovet for ægthedskontrol.

I 2014 besvarede styrelsen 540 henvendelser, hvor uddannelsesinstitutioner ønskede vurdering af et konkret uddannelsesbevis. Antallet af henvendelser var 7 procent lavere end året før, hvor styrelsen besvarede 582 henvendelser. Udviklingen fremgår af tabel 1 på side 8.

Henvendelserne blev ligesom året før behandlet på ca. 1 dag i gennemsnit. 87 procent af henvendelserne i 2014 blev besvaret på mindre end tre dage, heraf de 74 procent samme dag (mod 79 pct. i 2013), og 10 procent efter en dag (uændret).

Omkring 60 procent af forespørgslerne drejede sig om uddannelsesdokumenter fra EU/EØS-lande, og 14 procent om dokumenter fra lande i Asien. Der blev besvaret flest henvendelser om adgangsgivende eksaminer fra Norge (56 henvendelser), Sverige (48), USA (34), Storbritannien (30) og Tyskland (29). Norge og Sverige toppede også listen over de lande, hvorfra flest udlændinge ansøgte om optagelse på en dansk videregående uddannelse i 2014, men resten af de ti hyppigst forekommende ansøgerlande var med undtagelse af Tyskland alle østeuropæiske lande. Styrelsen fik langt færre henvendelser om eksaminer fra disse lande: Rumænien, Bulgarien, Litauen, Slovakiet, Ungarn, Polen og Estland. Det kan hænge sammen med, at en række

danske institutioner samarbejder med agenter og ansøgningerne derfor er bedre oplyst og opfylder dokumentationskravene.

I tillæg til besvarelsen af henvendelser om konkrete eksamensbeviser giver styrelsen ansøgere og uddannelsesinstitutioner anden rådgivning, såvel telefonisk som skriftligt.

2.7.3 Arrangementer

Styrelsen afholdt i marts 2014 det årlige seminar for studieadministrativt personale, der arbejder med optagelse af ansøgere med udenlandske gymnasiale eksaminer på de videregående uddannelser. Seminaret fandt sted på Erhvervsakademi Aarhus og samlede 91 deltagere. Seminaret handlede blandt andet om nye svenske og islandske gymnasieuddannelser, adgangsgivende eksaminer fra Kroatien, Tyskland, Syrien, Iran og Irak, opholdstilladelser samt den europæiske anerkendelsesmanual for videregående uddannelsesinstitutioner.

2.8 SU til udlandet og udlandsstipendier

I henhold til SU-lovgivningen bevilges uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet og udlandsstipendium blandt andet på betingelse af, at uddannelsen og uddannelsesinstitutionen er offentligt anerkendte i studielandet.¹¹

Fra og med 2013 har undersøgelsen af de udenlandske institutioners og uddannelsers status i studielandet været placeret i tilknytning til styrelsens funktion som vurderingsmyndighed. Derigennem udnytter styrelsen den ekspertise, der er opbygget i forbindelse med vurderingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer, og man forebygger problemer med senere vurdering og anerkendelse af den afsluttede uddannelse.

Konkret indebærer ordningen, at Kontoret for Særlig Uddannelsesstøtte indhenter en udtalelse fra Kontoret for Vurdering og Anerkendelse af Udenlandske Uddannelser, for så vidt som der ikke allerede er taget stilling til den påtænkte uddannelse og uddannelsesinstitution. Udtalelsen oplyser om uddannelsens og institutionens status i studielandet samt om uddannelsens niveau i studielandets uddannelsessystem. I 2014 blev der udarbejdet 2.622 sådanne udtalelser.

2.9 Transparens og sammenlignelighed

Anerkendelse af uddannelseskvalifikationer og kompetencer på tværs af grænserne søges fremmet ved hjælp af redskaber, som gør det lettere at dokumentere, forstå og sammenligne de pågældende kvalifikationer og kompetencer. De vigtigste redskaber er nationale og europæiske kvalifikationsrammer, ECTS, Europass og ECVET.

2.9.1 Kvalifikationsrammer

Den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring omfatter alle uddannelserne i det danske formelle uddannelsessystem og er koblet til den Europæiske Kvalifikationsramme, European Qualifications Framework (EQF). EQF er en fælles europæisk referenceramme, som skal gøre det lettere at forstå, sammenligne og anerkende alle typer kvalifikationer på tværs af lande og systemer i Europa.¹² Desuden findes en Kvalifikationsramme for det Europæiske Område for Videregående Uddannelse, Bologna-rammen.¹³

¹¹ Se §6, stk.1, i bekendtgørelse nr. 792 af 25. juni 2014 om statens uddannelsesstøtte.

¹² Se Europa-Kommissionens EQF-portal på ec.europa.eu/eqf/.

¹³ Læs mere om kvalifikationsrammerne på www.kvalifikationsrammen.dk.

Styrelsen for Videregående Uddannelser er det danske koordinationspunkt for EQF og informerer om sammenhængen mellem den danske kvalifikationsramme og EQF. Styrelsen er ligeledes udpeget som National Correspondent i relation til Bologna-rammen.

Styrelsen deltager i internationale netværk med henblik på at udveksle erfaringer vedrørende opbygningen og videreudviklingen af kvalifikationsrammer og fremme en læringsudbytteorienteret tilgang til uddannelsessystemet. I 2014 har der været særligt fokus på inddragelsen af realkompetencer i kvalifikationsrammerne samt på kvalitetssikringen og valideringen af kompetencer opnået uden for det formelle uddannelsessystem.

Det nordiske netværk om kvalifikationsrammer afholdt i september 2014 en fællesnordisk konference med fokus på brugen af kvalifikationsrammer i anerkendelse, inklusionen af ikke-formelle kvalifikationer i kvalifikationsrammerne, anerkendelse af realkompetencer og design af uddannelser baseret på læringsudbytte.

2.9.2 ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System

ECTS er et europæisk pointsystem til meritoverførsel inden for videregående uddannelser. ECTS danner grundlag for, at den studerende kan få godkendt kursus- og uddannelseselementer fra én institution til en anden, herunder også internationalt mellem de institutioner, der benytter systemet. I Bukarest-kommunikatet fra april 2012 opfordrede de europæiske ministre for videregående uddannelse uddannelsesinstitutionerne til at knytte studiepoint (study credits) til både læringsudbytte og studiebelastning, og til at inkludere opnåelsen af læringsudbytte i procedurerne for bedømmelse af de studerende.

I perioden fra 2012 til 2015 har en ekspertgruppe arbejdet på en revideret udgave af EU's vejledning vedrørende brug af ECTS, "ECTS Users' Guide". Forventningen er, at den reviderede vejledning vil blive formelt tiltrådt ved ministermødet i maj 2015. Den nye vejledning tager hensyn til den seneste udvikling i Bologna-processen, konsolidering af livslang læring, paradigmeskiftet til studentercentreret undervisning/læring, den stigende anvendelse af læringsudbytte og udviklingen af nye former for læring og undervisning.

2.9.3 ECVET – European Credit system for Vocational Education and Training

ECVET er et europæisk meritoverførselssystem, som er ved at blive indført inden for de erhvervsrettede uddannelser. ECVET sætter fokus på læringsudbytte og har to formål: at fremme livslang læring og at øge mobiliteten mellem medlemslandene i Europa. I Danmark bruges ECVET udelukkende i forbindelse med international mobilitet, dvs. når danske uddannelsessteder sender elever til udlandet, og når de modtager udenlandske elever.

For at understøtte den praktiske implementering af systemet har Europa-Kommissionen etableret et netværk af eksperter, som formidler viden om ECVET og giver praktiske råd og vejledning til de relevante aktører. De danske ECVET-eksperter kommer fra forskellige erhvervsuddannelsesinstitutioner og/eller har arbejdet indgående med mobilitet i erhvervsuddannelserne. Styrelsen for Videregående Uddannelser er sekretariat for ECVET-eksperterne.¹⁴

2.9.4 Europass

Europass omfatter fem dokumenter, som udarbejdes efter fælles europæiske skabeloner og bruges til at dokumentere den enkeltes kvalifikationer og kompetencer:

- Diploma Supplement, som er et tillæg til eksamensbeviser for videregående uddannelse
- Certificate Supplement, som er et tillæg til uddannelsesbeviser og svendebreve inden for erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse
- Europass Mobilitetsbevis, som dokumenterer læringsophold i udlandet

¹⁴ Nærmere oplysninger om ECVET og ECVET-eksperterne kan findes via www.ufm.dk/ecvet.

- Europass CV, der sammenfatter den enkeltes kompetencer
- Europass Sprogpass, der beskriver sprogkunderskaber.

Diploma Supplement indeholder oplysninger om den enkelte uddannelseskvalifikation samt en standardbeskrivelse af det danske uddannelsessystem, hvori uddannelsesniveauerne er beskrevet i overensstemmelse med kvalifikationsrammerne.

Certificate Supplement redegør for, hvilke kompetencer man opnår gennem uddannelsen, hvilke typiske job og arbejdsområder uddannelsen kvalificerer til, samt uddannelsens varighed og niveau, herunder niveau i den danske kvalifikationsramme for livslang læring. Styrelsen for Videregående Uddannelser har i 2014 ajourført Certificate Supplement-dokumenterne, og de er nu tilgængelige i en ny database. Som nationalt Europass-center informerer og vejleder styrelsen om Europassredskaberne.¹⁵

2.10 Kvalifikationsnævnet

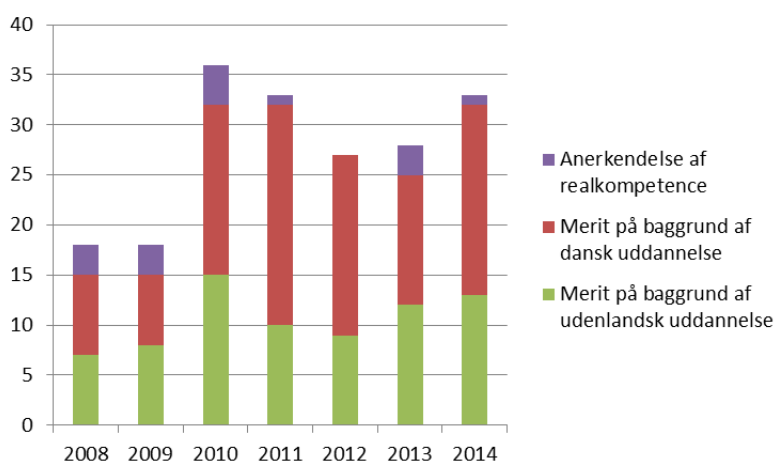
Kvalifikationsnævnet behandler klager over afgørelser truffet af danske uddannelsesinstitutioner i sager om merit og forhåndsmerit på baggrund af dansk og udenlandsk uddannelse samt klager over afgørelser om anerkendelse af realkompetence. Inden for universitetsuddannelserne kan der dog kun klages til Kvalifikationsnævnet over afgørelser om merit på baggrund af udenlandsk uddannelse. For universitetsstuderende gælder, at afgørelser om merit på baggrund af dansk uddannelse og afgørelser om forhåndsmerit skal påklages til det pågældende universitets eget meritankenævn.

Kvalifikationsnævnet tager udgangspunkt i Lissabon-konventionen, hvis bærende princip er, at en udenlandsk uddannelseskvalifikation eller studieperiode skal anerkendes, medmindre der kan påvises væsentlige forskelle i forhold til den tilsvarende kvalifikation eller studieperiode i værtslandet. Kvalifikationsnævnet omfatter sagkyndige inden for alle de uddannelsesområder, som nævnet behandler klager inden for. I hver enkelt klagesag består nævnet af en formand og mindst to sagkyndige medlemmer, som således udvælges fra sag til sag.

2.10.1 Modtagne og behandlede klagesager i 2014

Med 33 modtagne sager i 2014 forblev aktiviteten på samme niveau som året før, hvor antallet var 28. Udviklingen fremgår af figur 3 nedenfor.

Figur 3: Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter sagstype og år

¹⁵ Certificate Supplements findes på <http://certsupp.uds.dk>. Læs mere om Europass på www.europass.dk.

I tabel 11 nedenfor ses, hvad klagesagerne drejede sig om, hvor mange der endte med en egentlig afgørelse fra Kvalifikationsnævnet, og hvilke afgørelser der blev truffet.

Tabel 11

Sager behandlet af Kvalifikationsnævnet i 2014 efter type og udfald

Behandling	Merit på baggrund af udenlandsk uddannelse	Merit på baggrund af dansk uddannelse	Anerkendelse af realkompetence	I alt
Modtaget	13	19	1	33
Afvist, henlagt eller trukket tilbage	3	5	0	8
Afgørelse	10	14	1	25
– <i>Imødekommet</i>	3	9	0	12
– <i>Delvist imødekommet</i>	0	1	0	1
– <i>Ikke imødekommet</i>	7	4	1	12

Merit på baggrund af udenlandsk uddannelse var genstand for 13 af de 33 modtagne klager. I alle 13 sager vedrørende udenlandsk uddannelse var der søgt merit ind i en universitetsuddannelse.

I 19 sager blev der klaget over merit på baggrund af dansk uddannelse. Heraf vedrørte de 8 sager merit ind i professionsbacheloruddannelser som diplomingeniør-, fysioterapeut-, pædagog-, socialrådgiver- og sygeplejerskeuddannelsen. 10 sager fordelte sig på diplomuddannelser, HD og meritlæreruddannelsen, mens den sidste var en sag om merit ind i kandidatuddannelsen i design.

I en enkelt sag var der klaget over afslag på anerkendelse af realkompetence på uddannelsen til advokatsekretær.

Samlet blev 25 af de 33 klagesager i 2014 afsluttet med en afgørelse. Ud af de 25 afgørelser fik klageren helt eller delvist medhold i 13 sager. De resterende 8 sager blev afvist af forskellige årsager. 4 af sagerne blev afvist, fordi Kvalifikationsnævnet ikke havde formel kompetence til at behandle dem. 2 af disse drejede sig om, at de studerende var blevet tildelt merit, som de ikke ønskede. Nævnet har imidlertid kun lovhjemmel til at behandle klager over afslag på merit, og altså ikke over tvungen merit.

2.10.2 Kvalifikationsnævnets afgørelser om udenlandske studiepoint

Kvalifikationsnævnet har flere gange gennem årene behandlet sager, der har drejet sig om omregning af udenlandske studiepoint (som regel fra USA) til ECTS-point. Sagerne har typisk drejet sig om, at den studerende har ønsket flere ECTS-point overført, end uddannelsesinstitutionernes omregning umiddelbart berettigede til.

Kvalifikationsnævnet har med en afgørelse i 2014 slået fast, hvordan sådanne sager bør vurderes. Det pågældende danske universitet i sagen anvendte i sin meritgivning en omregningsmetode for amerikanske credits, hvor man i detaljer regnede arbejdsbelastningen ud ved at se på antallet af timer, pensum m.v. Det var Kvalifikationsnævnets opfattelse, at når en akkrediteret uddannelsesinstitution har defineret arbejdsbelastningen på et studium, bør den modtagende institution (i dette tilfælde det enkelte fakultet) benytte denne oplysning og ikke foretage sin egen udregning af arbejdsbelastning.

2.10.3 Kvalifikationsnævnets synlighed

Kvalifikationsnævnet modtager stadig forholdsvis få klager, og sagerne ligger inden for et ret snævert udsnit af uddannelser set i forhold til nævnets kompetenceområde. Det kunne tyde på, at de fleste studerende er tilfredse med de afgørelser, der træffes. Antallet af klagesager til Kvali-

fikationsnævnet kan dog også være begrænset af, at ikke alle studerende er klar over, at de kan klage over en meritafgørelse.

Kvalifikationsnævnets sekretariat offentliggør løbende oplysninger om alle modtagne sager i en database på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside¹⁶. Databasen indeholder for hver sag informationer om indholdet af klagen, hvilken type uddannelse og institution klagen drejer sig om, om der er givet medhold eller ej, samt hvilke sagkyndige der har deltaget i behandlingen af sagen. Man finder desuden afgørelsen i dens helhed. Databasen indeholder ikke personlige oplysninger om de studerende, der har klaget. Formålet med at offentliggøre klagerne og nævnets afgørelser er at udbrede kendskabet til Kvalifikationsnævnet og dets praksis.

2.11 Internationalt samarbejde om anerkendelse

Danmark har et omfattende samarbejde med andre landes myndigheder og organisationer med henblik på at lette anerkendelsen af udenlandske uddannelseskvalifikationer i Danmark og anerkendelsen af danske uddannelseskvalifikationer i udlandet.

2.11.1 ENIC/NARIC-samarbejdet

ENIC-netværket, som hører under Europarådet og UNESCO, og NARIC-netværket, der hører under Europa-Kommissionen, har i alt 52 medlemslande i Europa samt USA, Canada, Australien, New Zealand og Israel. Netværkene arbejder på grundlag af Lissabon-konventionen.¹⁷

Styrelsen for Videregående Uddannelser og de andre nationale kontorer udveksler på daglig basis informationer om uddannelseskvalifikationer til brug for konkrete anerkendelsessager samt generelle oplysninger om de videregående uddannelsessystemer og gradsstrukturer i de forskellige lande. Der er tale om et tætvet og veletableret samarbejde, der bidrager til kvalitetssikring af anerkendelsesarbejdet i Danmark og de øvrige lande.

2.11.2 Lissabonkonventions-komiteen

Lissabonkonventions-komiteen har til opgave at monitorere implementeringen af Lissabon-konventionen i de 52 medlemslande samt at udvikle og opdatere selve konventionen og de underliggende tekster, således at konventionsteksterne tager højde for udviklingen inden for de videregående uddannelser i hele konventionsområdet. Komiteen besluttede i 2014 at iværksætte en omfattende monitorering af implementeringen i medlemslandene gennem en spørgeskemaundersøgelse, som skal løbe af stablen i 2015, og som udføres i samarbejde med sekretariatet for Bologna-processen. En anden væsentlig opgave er en opdatering af henstillingen om anerkendelse af fællesgrader, idet der siden 2004, hvor henstillingen blev vedtaget, er sket en betydelig udvikling inden for fællesgrader og deres kvalitetssikring. En repræsentant for Styrelsen for Videregående Uddannelser er indvalgt i komiteen.

2.11.3 Bologna-processen og opfølgning på Bukarest-kommunikatet

Ministre for videregående uddannelse i 47 lande samarbejder i det Europæiske Område for Videregående Uddannelse (European Higher Education Area, EHEA), også kendt som Bologna-processen. Samarbejdet koordineres i Bologna Follow-Up Group (BFUG).¹⁸

I kølvandet på ministerkonferencen i Bukarest i april 2012 blev der i 2013 etableret arbejdsgrupper, der skal sikre fremdriften i det europæiske samarbejde om videregående uddan-

¹⁶ Se www.ufm.dk/kn.

¹⁷ Danmark ratificerede Lissabon-konventionen i 2003. Læs mere om den på www.ufm.dk/anerkendelse/lk.

¹⁸ Læs mere om Bologna-processen på www.bologna.dk.

nelse og implementeringen af ministrenes anbefalinger fra Bukarest-kommunikéet. Styrelsen for Videregående Uddannelser repræsenterer Uddannelses- og Forskningsministeriet i to af disse Bologna-arbejdsgrupper.

Strukturelle reformer

Arbejdsgruppen om "strukturelle reformer" skal udarbejde forslag til udvikling og implementering af reformer inden for områderne anerkendelse, kvalifikationsrammer, transparens og kvalitetssikring samt forslag til bedre samspil mellem de nævnte områder, herunder brugen af ECTS, fælles akkreditering af uddannelser på tværs af grænserne og øget transparens vedrørende uddannelsernes læringsudbytte og relation til arbejdsmarkedet.

Arbejdsgruppen sendte i efteråret 2014 sin rapport til BFUG, der har til opgave at fremsætte de relevante udviklings- og reformtiltag til ministrenes godkendelse i den næste Bologna-ministerkonference i Jerevan i maj 2015. Blandt de vigtigste anbefalinger fra arbejdsgruppen om strukturelle reformer er:

- at medlemslandene gennemgår deres anerkendelseslovgivning for at sikre, at lovgivningen er i overensstemmelse med Lissabon-konventionen, og rapporterer til BFUG inden udgangen af 2016
- at European Standards and Guidelines (ESG) revideres for at styrke kvalitetssikringen af de europæiske uddannelser og hermed sikre den gensidige tillid til kvaliteten af uddannelser i EHEA
- at ECTS Users' Guide revideres med henblik på at styrke en ensartet implementering af ECTS blandt medlemslandene og koble ECTS tættere sammen med læringsudbytte
- at korte videregående uddannelser også indplaceres i den overordnede EHEA-kvalifikationsramme for at forbedre uddannelsernes synlighed, muligheden for anerkendelse og de studerendes progression til bacheloruddannelser.

Automatisk anerkendelse

Parallelt med nedsættelsen af de forskellige BFUG-arbejdsgrupper blev der efter Bukarest-kommunikéet og på initiativ fra Europa-Kommissionen nedsat en såkaldt "pathfinder group" om automatisk anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Arbejdsgruppen blev nedsat, fordi klager over manglende og usmidig anerkendelse var blandt de hyppigste klagesager hos Kommissionen. Gruppen bestod af 10 lande, herunder Danmark, og fremlagde i efteråret 2014 sin rapport til BFUG. Rapporten kommer med forslag til at lette anerkendelsen af udenlandske uddannelseskvalifikationer i form af bedre anerkendelse af kvalifikationer og mere smidige anerkendelsesprocedurer.

Arbejdsgruppen har gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt de videregående institutioner i de 10 deltagerlande og fået input fra europæiske studenterorganisationer. Det har været vigtigt for arbejdsgruppen at respektere institutionernes autonomi og ret til selv at bestemme deres optag. Definitionen af automatisk anerkendelse går således på den generelle anerkendelse på gradsniveau og ikke på, hvorvidt en ansøger opfylder de specifikke adgangskrav til en bestemt uddannelse. Definitionen på automatisk anerkendelse lyder således, at "automatisk anerkendelse af en uddannelsesgrad fører til en ansøgers automatiske ret til at kunne søge om optagelse på en uddannelse på det næste niveau i ethvert EHEA-medlemsland". Det sigter mod, at en ansøger med en bacheloruddannelse ikke afvises på grund af utilstrækkeligt uddannelsesniveau ved ansøgning om optagelse på en masteruddannelse, og at institutionen koncentrerer sin anerkendelse om, hvorvidt ansøgeren opfylder de specifikke adgangskrav til uddannelsen.

I Danmark er situationen, at Styrelsen for Videregående Uddannelser vurderer bacheloruddannelser fra alle EHEA-lande som svarende i niveau til en dansk bacheloruddannelse, og at

en niveauvurdering fra styrelsen er bindende for en uddannelsesinstitutions afgørelse om optagelse.

Blandt de væsentligste anbefalinger i pathfinder-gruppens rapport er:

- at sikre, at anerkendelseslovgivningen bygger fuldt ud på Lissabon-konventionens principper, og at der i den nationale lovgivning ikke forekommer regler, der retligt forhindrer anerkendelsen af udenlandske uddannelser. Eksempelvis har man i nogle medlemslande lovgivning, der foreskriver, at en bacheloruddannelse skal være normeret til fire år, hvilket udelukker en fuld anerkendelse af en treårig udenlandsk bacheloruddannelse.
- at sikre, at anerkendelse foregår på baggrund af læringsudbytte og ikke bare studiepoint og normering.
- at de centrale anerkendelsesmyndigheder, dvs. ENIC/NARIC-kontorerne, bistår og uddanner uddannelsesinstitutioner i fair anerkendelse.
- at sikre en smidig og kort anerkendelsesproces på ikke mere end de 4 måneder, som er nævnt i en af de underliggende tekster til Lissabon-konventionen, og gerne kortere samt en øget brug af it for at sikre hurtigere og smidigere ansøgningsprocesser.

BFUG har i efteråret 2014 godkendt og anbefalet rapportens forslag med henblik på at få ministrenes støtte og forslag til implementering af rapportens anbefalinger eller dele af rapportens anbefalinger i den næste arbejdsperiode i EHEA-samarbejdet.

2.11.4 Deltagelse i NARIC-projekter

I forbindelse med EU-programmet ERASMUS+ blev der i foråret 2014 udtaget fire NARIC-projekter, hvori Styrelsen for Videregående Uddannelser deltager som projektpartner:

- Det største projekt er det såkaldte FAIR-projekt (Focus on Automatic Institutional Recognition), der er en udløber af pathfinder-gruppen om automatisk anerkendelse og sigter mod at strømline institutionernes anerkendelsesprocedurer og uddanne medarbejderne i korrekt implementering af Lissabon-konventionens principper og procedurer.
- Derudover deltager styrelsen i SQUARE-projektet, der har fokus på at udvikle og implementere standarder og retningslinjer for ENIC/NARIC-kontorerne anerkendelsesarbejde, og som indbefatter en evaluering af kontorerne arbejdsmetoder og principper.
- Et andet projekt er STREAM-projektet, som ligeledes har fokus på institutionernes anerkendelse og sigter mod udbredelse af god praksis som beskrevet i European Area of Recognition-manualen.¹⁹
- Endelig deltager styrelsen i CHARONA-projektet (Changing Role of NARICs), der har til formål at udvikle standarder for kontorerne anerkendelsesarbejde i forhold til de forskellige aftagere: studerende, uddannelsesinstitutioner, arbejdsgivere, myndigheder i hjemlande og andre lande m.fl.

Deltagelsen i disse udviklingsprojekter er med til at udvikle og sikre kvaliteten af styrelsens anerkendelsesarbejde, samtidig med at den styrker samarbejdet med søsterkontorer i andre lande. De nævnte projekter er alle startet i efteråret 2014 og løber i en periode på to til tre år.

2.11.5 Nordisk samarbejde

Der har siden 2003 været et nordisk netværk for anerkendelse af videregående uddannelser: NORRIC-netværket, som samler de nordiske ENIC/NARIC-kontorer. Gennem et forum på netstedet www.norric.org udveksler de nordiske kontorer løbende informationer og erfaringer for at understøtte kvaliteten i vurderingsarbejdet. De nordiske kontorer har bl.a. etableret samarbejde

¹⁹ Se EAR-projektets hjemmeside: www.eurorecognition.eu/emanual

om konkret vurderingsarbejde for kvalifikationer fra henholdsvis Afrika, Latinamerika og de arabiske lande samt ingeniørkvalifikationer og lærerkvalifikationer. Desuden deles der viden, inspiration og erfaringer med konkrete nye tiltag, informationsstrategier, organisering, arbejds-gange og digitalisering i de nordiske anerkendelseskontorer. De nordiske kontorer har derud-over i fællesskab taget initiativ til et styrket samarbejde med de tilsvarende baltiske. Det er hen-sigten, at samarbejdet i løbet af 2015 skal resultere i en fælles nordisk-baltisk optagelsesmanual med henblik på at understøtte ensartede og fair anerkendelsesafgørelser ved optag på de videre-gående uddannelsesinstitutioner i regionen.

3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Kapitlet beskriver anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer med henblik på adgang til at udøve lovregulerede erhverv, herunder samspillet mellem Styrelsen for Videregående Uddannelser og de kompetente myndigheder.

3.1 Introduktion

Lovregulerede erhverv er kendetegnede ved, at man ifølge lovgivningen skal have nogle bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for at få adgang til at udøve erhvervet. Ansvar for adgangen til udøvelse af de lovregulerede erhverv er forankret hos kompetente myndigheder, som afgør, om den enkelte ansøger opfylder betingelserne for at udøve erhvervet, herunder hvorvidt kravene til ansøgerens samlede erhvervsmæssige kvalifikationer er opfyldt.

Her i beretningen oplyses om udviklingen inden for de lovregulerede erhverv, der er omfattet af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv i Danmark.²⁰ Styrelsen for Videregående Uddannelser har ansvaret for denne lov og har det overordnede ansvar for, at EU's anerkendelsesdirektiv²¹ gennemføres og anvendes ensartet og korrekt. Styrelsen varetager de tre hovedfunktioner, som er fastsat i direktivet: koordinatorfunktionen, kontaktpunktsfunktionen og funktionen som medlem af det såkaldte artikel 58-udvalg. Desuden betjener styrelsen kompetente myndigheder, som behandler autorisationsansøgninger, ved at foretage pligtmæssig vurdering af ansørgernes uddannelseskvalifikationer.

3.1.1 Anerkendelsesregler på det lovregulerede område

Der skelnes overordnet mellem sager, der er omfattet af EU's regler om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, sager, der behandles efter nordiske overenskomster, sager, der er omfattet af andre EU-regler og/eller internationale konventioner og aftaler, samt de øvrige autorisationssager, der udelukkende behandles efter de danske autorisationsregler.

Anerkendelsesdirektivet

EU's anerkendelsesdirektiv fastsætter fælles regler og principper for gensidig europæisk anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer inden for de lovregulerede erhverv. Som ansøger har man krav på at blive behandlet efter EU's anerkendelsesdirektiv, hvis man er statsborger i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med herom (Schweiz), og har sine er-

²⁰ Loven blev senest ændret den 1. januar 2010, se lovebkendtgørelse nr. 189 af 12. februar 2010.

²¹ Direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Direktivet blev revideret i 2013, og de nye regler skal gennemføres i den nationale lovgivning inden 18. januar 2016 – se side 38.

hvervsmæssige kvalifikationer fra et af disse lande. Som statsborger fra et af disse lande har man desuden ret til at få uddannelsesbeviser fra tredjelande behandlet efter anerkendelsesdirektivet, hvis man har fået uddannelsesbeviset anerkendt i et EU/EØS-land eller Schweiz og i dette land har en attesteret erhvervserfaring af tre års varighed inden for det pågældende erhverv.

Inden for EU-sagerne skelnes der mellem ansøgninger om fast etablering (permanent arbejde) og levering af tjenesteydelser (midlertidigt og lejlighedsvist arbejde).

På grund af det danske forbehold for den del af det retlige samarbejde i EU, der vedrører visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den fri bevægelighed for personer (afsnit IV i EF-traktaten, artikel 61–69), finder anerkendelsesdirektivet ikke anvendelse i Danmark på personer, der har statsborgerskab i et land uden for EU, EØS-lande og Schweiz. Undtaget herfra er personer, der har opnået ophold her i landet, jf. EU-direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet), da Danmark har gennemført opholdsdirektivet.

Anerkendelsesdirektivet handler alene om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Anerkendelsesdirektivet fastsætter ikke regler om sikkerhed på arbejdspladser, beskæftiger sig ikke med arbejdsmiljøforhold og regulerer ikke ansættelsesforhold, lønforhold i medlemsstaterne eller udstationeringsforhold. Disse forhold ligger således uden for anerkendelsesdirektivets område. De faglige og administrative adfærdsregler, som nævnes i direktivets artikel 5, knytter sig direkte til erhvervsmæssige kvalifikationer. Der er tale om regler for definition af erhverv, brug af titel, grov forsømmelse, som er direkte og specifikt knyttet til forbrugerbeskyttelse og sikkerhed, samt disciplinære bestemmelser, som gælder i værtslandet for personer, der udøver det samme erhverv.

Nordiske overenskomster

Inden for visse sundheds- og lærererhverv har nordiske statsborgere med nordiske erhvervsmæssige kvalifikationer desuden ret til automatisk anerkendelse med henblik på adgang til erhvervsudøvelse ifølge nordiske overenskomster.²²

Andre EU-regler og internationale regler

Samtidig gælder der inden for visse områder, navnlig inden for søfarterhverv, særlige internationale konventioner, som har fortrinsret i forhold til andre retsregler. Visse erhvervsområder såsom revisorområdet og advokatområdet er omfattet af sektorale EU-regler, hvilket indebærer, at anerkendelsesdirektivet gælder subsidiært. For maritime erhverv, der har tilknytning til handelsflåden, gælder der specifikke EU-direktiver om minimumsuddannelseskrav for søfarende, hvorfor anerkendelsesdirektivet ikke finder anvendelse.

Øvrige regler

Ansøgninger, der ikke er omfattet af nogen af de ovennævnte regler, behandles i overensstemmelse med de danske retsregler, der gælder for det enkelte erhverv.

3.1.2 Koordinatorfunktionen

Som dansk koordinator medvirker Styrelsen for Videregående Uddannelser til udarbejdelsen og gennemførelsen af EU-regler om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Styrelsen

²² På sundhedsområdet: Overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet. På lærerområdet: Aftale om fælles arbejdsmarked for faglærere, lærere i praktisk-æstetiske fag og speciallærere i grundskolen, Overenskomst mellem Danmark, Finland Island, Norge og Sverige om et fælles nordisk arbejdsmarked for lærere i folkeskolen samt Aftale om fælles arbejdsmarked for faglærere og lærere i praktisk-æstetiske fag i gymnasieskolen (gymnasiet og erhvervsskolerne). Se link på www.ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/mere-om-anerkendelse/internationalt/nordisk.

repræsenterer Danmark i koordinationsgruppen under Europa-Kommissionens generaldirektorat for det Indre Marked og har ansvaret for at varetage de danske interesser på området i EU, koordinere og overvåge de danske kompetente myndigheders administration af direktivet samt drage omsorg for, at direktivet gennemføres og anvendes ensartet, rettidigt og korrekt på de berørte erhvervsområder.

Det følger af koordinatorfunktionen, at styrelsen indsamler alle relevante oplysninger om direktivets gennemførelse i Danmark, indsamler og sammenligner oplysninger om kvalifikationskravene på de områder, der er omfattet af direktivet, og indberetter til Europa-Kommissionen om den nationale lovgivning, betingelserne for adgang til erhvervsudøvelse og anvendelsen af direktivet. Styrelsen redegør også for eventuelle problemer med anvendelsen af direktivet.

Styrelsen fungerer som et bindeled mellem Europa-Kommissionen og de danske kompetente myndigheder og videreformidler Europa-Kommissionens retningslinjer til de relevante myndigheder. Desuden står styrelsen for fortolkning af direktivets regler og for vejledning af danske myndigheder i forbindelse med gennemførelse og anvendelse af direktivet på de enkelte erhvervsområder. De kompetente myndigheder kan inddrage styrelsen i udarbejdelsen af danske autorisationsregler, som berører anerkendelsesdirektivet, og styrelsen kan bidrage til regeludstedelsesarbejdet ved at oplyse om og fortolke de gældende EU-regler i forhold til de konkrete retsfor skrifter.

Styrelsen sørger for opdatering af direktivets bilag V vedrørende danske uddannelser til læge, speciallæge, tandlæge, specialtandlæge, farmaceut, sygeplejerske, jordemoder, dyrlæge og arkitekt. Som koordinator varetager styrelsen også interesser for visse erhvervsområder, der ikke er regulerede her i landet, men som på grund af stærk regulering i andre EU-lande har brug for teknisk støtte og styrket position i de regulerende lande. Som koordinator deltager styrelsen også i udviklingen og gennemførelsen af politiske initiativer, der har til formål at fjerne barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed i Norden.

3.1.3 Kontaktpunktsfunktionen

Styrelsen for Videregående Uddannelser varetager funktionen som kontaktpunkt for erhvervsmæssig anerkendelse. Kontaktpunktets opgaver er at give borgere, virksomheder, koordinatore, kontaktpunkter, faglige organisationer m.fl. i de øvrige medlemsstater alle de nødvendige oplysninger om betingelserne for ansøgning og adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv i Danmark. Styrelsen informerer således blandt andet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer efter anerkendelsesdirektivet, især oplysninger om den nationale lovgivning om erhvervsudøvelse, herunder social- og arbejdsmarkedslovgivning, og, hvis det er relevant, fagets regler. Desuden bistår styrelsen borgerne med at udnytte de rettigheder, som anerkendelsesdirektivet giver dem, om nødvendigt gennem samarbejde med de øvrige medlemsstaters kontaktpunkter og værtsmedlemsstatens kompetente myndigheder.

Som kontaktpunkt samarbejder styrelsen med de danske ministerier, kompetente myndigheder, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og virksomheder, når de har behov for yderligere information eller for at få kontakt til kompetente myndigheder i andre lande. Kontaktpunktet besvarer desuden ofte henvendelser om betingelserne for adgang til et givet lovreguleret erhverv i Danmark, om procedurer for ansøgning om autorisation, om klageadgang m.v.

3.2 Information om de lovregulerede erhverv

Styrelsen for Videregående Uddannelser henvender fra bl.a. migranter, som ønsker at få arbejde inden for lovregulerede erhverv her i landet, fra danske virksomheder, der ønsker at ansætte personer med udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer, og fra andre medlemsstater

kontaktpunkter, kompetente myndigheder, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og andre interesserede parter i udlandet.

Styrelsen driver en webportal for de lovregulerede erhverv, hvor der informeres om adgangen til at udøve de enkelte erhverv (se www.ufm.dk/le). Informationerne er henvendt til såvel EU/EØS-borgere som tredjelandsborgere, og de findes på både engelsk og dansk. På hjemmesiden gives også information om de rettigheder og pligter, som danskere bør være bekendte med, når de ønsker at få adgang til at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller arbejdstager i de andre EU/EØS-lande og Schweiz.

3.2.1 Informationssystemet for det Indre Marked

Informationssystemet for det Indre Marked (IMI) muliggør sikker udveksling af personfølsomme oplysninger mellem myndighederne i forbindelse med behandlingen af sager om anerkendelse efter EU-direktivet. IMI-systemets overordnede nationale koordinator i Danmark er Erhvervsstyrelsen. Styrelsen for Videregående Uddannelser har siden 2012 været koordinator for anerkendelsesdirektivets område i IMI, og styrelsen har derfor et tæt samarbejde med Erhvervsstyrelsen på dette område.

Som kontaktpunkt for anerkendelsesdirektivet besvarer styrelsen gennem IMI også forespørgsler fra andre medlemsstaters kompetente myndigheder, når erhvervet ikke er lovreguleret i Danmark. Dette gør sig ofte gældende vedrørende arkitekt erhvervet.

Der er også sket en teknisk opdatering af proceduren for notifikationer af uddannelsesbeviser for anerkendelse på grundlag af koordinering af mindstekrav til uddannelse. Den nuværende procedure, hvor medlemsstaternes permanente repræsentationer sender nye notifikationer til Kommissionens Generalsekretariat og for arkitektuddannelsers vedkommende også de andre medlemsstaters permanente repræsentationer, bliver erstattet af en elektronisk procedure i IMI. Styrelsen er teknisk koordinator i IMI-systemet med henblik på at screene notifikationer, inden de sendes til Kommissionen, og modtager notifikationer for arkitektuddannelser for at vurdere, om de er egnede til at blive optaget i direktivets bilag 5.7.1. Styrelsen har i 2014 modtaget 30 sådanne notifikationer fra andre medlemsstater gennem IMI.

3.2.2 SOLVIT-samarbejdet

Som led i kontaktpunkts- og koordinatorfunktionerne kan Styrelsen for Videregående Uddannelser bistå det danske SOLVIT-center i forbindelse med centrets behandling af klagesager indgivet af EU-erhvervsudøvere, som har oplevet barrierer i forbindelse med etableringen i Danmark. Kompetente myndigheder og ministerier kan hente bistand fra styrelsen i forhold til konkrete autorisationssager, navnlig med spørgsmål om direktivets regler om anerkendelsesbetingelser og udligningsforanstaltninger og i forbindelse med behandling af klagesager.

3.3 Erhverv og myndigheder

I Danmark er knap 120 lovregulerede erhverv samt en række medicinske specialer omfattet af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv. Tabel 12 nedenfor viser en vejledende oversigt over erhvervene per maj 2015. Ansvar for adgangen til at udøve erhvervene er aktuelt fordelt mellem 21 kompetente myndigheder.²³

²³ Der kommer løbende nye lovregulerede erhverv til, mens lovreguleringen ophæves for andre erhverv. Listen over erhverv under lov om adgang til udøvelse af visse erhverv opdateres på www.ufm.dk/le.

Tabel 12: Lovregulerede erhverv under lov om adgang til udøvelse af visse erhverv

Myndighed	Erhverv
Arbejdstilsynet	Ansvarlig for boreoperationer på offshoreanlæg m.v. Arbejde med asbest på offshoreanlæg Arbejde med asfaltmaterialer Arbejde med biologiske agenser på offshoreanlæg Arbejde med epoxy og isocyanater Arbejde med epoxy og isocyanater på offshoreanlæg m.v. Arbejde med opstilling af stilladser på offshoreanlæg Arbejde med styren og polyesterstøbning Arbejde med styren på offshoreanlæg Arbejde med svejsning Arbejde med svejsning på offshoreanlæg Arbejde som gaffeltruckfører samt fører af gaffelstabler på offshoreanlæg Arbejde som kranfører på offshoreanlæg m.v. Asbestnedrivning Brandmand på offshoreanlæg m.v. Brandslukningsleder på offshoreanlæg m.v. Brøndkontrol på offshoreanlæg m.v. Elevatormontør Fører af gaffelstabler Fører af gaffeltruck Fører af teleskopløsser Førstehjælper på offshoreanlæg m.v. Grundlæggende sikkerhedsuddannelse for alle ansatte på offshoreanlæg m.v. Kedelpasser Koordinator på byggepladser Kranfører Kølemontør Redningsbådsfører m.v. på offshoreanlæg m.v. Stilladsopstiller Underviser i sikkerheds- og sundhedsarbejde på offshoreanlæg m.v.
Beredskabsstyrelsen	Brandmand Brandteknisk sagsbehandler Holdleder i redningsberedskabet/brandvæsenet Indsatsleder i redningsberedskabet
DELTA, Dansk Elektronik Lys og Akustik på vegne af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	Audiometri og høreapparatilpasning
Den Nationale Tolkemyndighed	Tegnsprogs- og mundhåndsystemtolk
Energistyrelsen	Energikonsulent Skorstensfejer
Erhvervsstyrelsen	Dispachør Ejendomsmægler Registreret revisor Statsautoriseret revisor Translatør og tolk
Finanstilsynet	Aktuar Bank- og investeringsrådgiver (person, der rådgiver om visse investeringsprodukter) Finansiell rådgiver Forsikringsformidler
Fødevarestyrelsen	Autoriseret veterinærsygeplejerske Dyrehandler Dyrlæge Hesteinseminør Kvæginseminør Opdræt af visse dyrearter: hjortedyr, strudsefugle, ræve og fjervildt Pelsdyrinseminør Svineinseminør Trikinsøger Veterinærtekniker
Geodatastyrelsen	Landinspektør

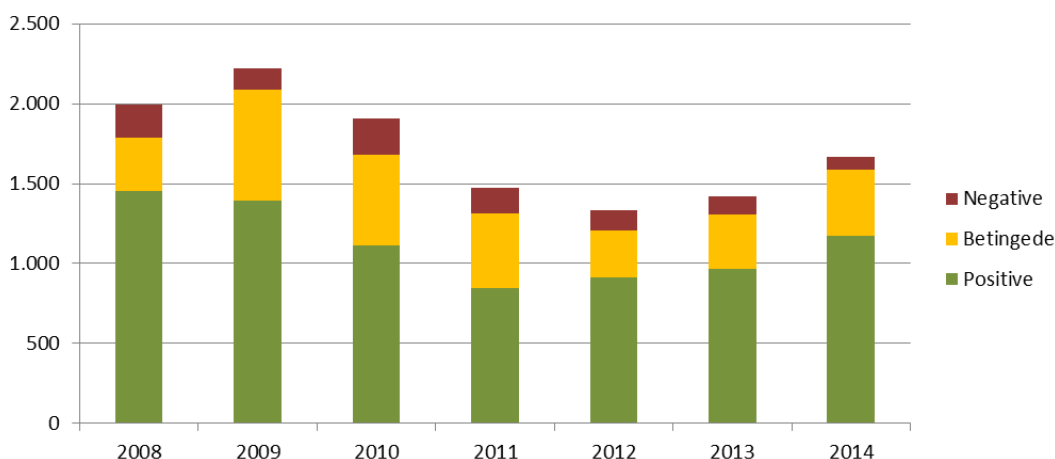
Myndighed	Erhverv
Ingeniørforeningen i Danmark IDA	Anerkendt statiker
Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen	Advokat
Miljøstyrelsen	Ansæt på deponeringsanlæg Autoriseret gyllebeholderkontrollant Erhvervsmæssig anvendelse af godkendelsespligtige kemiske bekæmpelsesmidler til beskyttelse, bekæmpelse og regulering af plantevækst (Sprøjtecertifikat) Støjmålinger og -beregninger
Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter	Bygningssagkyndig
NaturErhvervstyrelsen	Dyrker af genetisk modificerede afgrøder
Naturstyrelsen	Brøndborer Driftsleder på renseanlæg Rottebekæmpelse
Psykolognævnet	Autoriseret psykolog
Psykolognævnet	Psykolog - beskyttet titel
Rigspolitiet	Autoriseret kontrollør ved bestemte idrætsbegivenheder Dørmand i virksomheder med alkoholbevilling Kørelærer Vagtvirksomhed
Sikkerhedsstyrelsen	Elinstallatør Festfyrværker Gas-, vand- og sanitetsmester (vvs-installatør) Kloakmester
Styrelsen for Videregående Uddannelser	Lærer i de gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx) Lærer i folkeskolen
Sundhedsstyrelsen	Ambulanceassistent Ambulancebehandler Ambulancebehandler med særlig kompetence Bandagist Bioanalytiker Ergoterapeut Farmaceut Farmakonom Fodterapeut Fysioterapeut Jordemoder Kiropraktor Klinisk diætist Klinisk tandtekniker Kontaktlinseoptiker/Optomtrist Læge Optiker og optomtrist Radiograf Social- og sundhedsassistent Speciallæge Specialsygeplejerske Specialtandlæge Sygeplejerske Tandlæge Tandplejer
Søfartsstyrelsen	Erhvervsdykker Fisker Fiskeskipper Lods Maskinchef (på fiskeskibe) Maskinmester (på fiskeskibe) Skibsassistent/matros og motormand Skibskok Styrmand (i fiskeskibe) Øvrige erhverv, hvor der af Søfartsstyrelsen kræves et sikkerhedskursus af ca. 3 dages varighed
Undervisningsministeriet	Lærer i dansk for voksne udlændinge

3.4 De kompetente myndigheders afgørelser

Dette afsnit giver et overblik over de kompetente myndigheders behandling af ansøgninger om autorisation og lignende i forbindelse med etablering. Tallene bygger på de kompetente myndigheders årlige statistiske indberetning til Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Samlet blev der i 2014 udstedt 1.676 afgørelser, hvilket var en 18 procents stigning i forhold til året før (1.418 afgørelser). Som det fremgår af figur 4 nedenfor, faldt antallet af afgørelser efter 2009, men har været på vej op igen det sidste par år.

Figur 4: De kompetente myndigheders afgørelser efter afgørelsens art

94 procent af afgørelserne blev truffet af tre myndigheder: Sundhedsstyrelsen, Arbejdstilsynet og Styrelsen for Videregående Uddannelser. Alle tre havde et stigende antal sager, men stigningen fandt navnlig sted på Sundhedsstyrelsens område (+26 pct.). Tabel 13 nedenfor viser, hvordan de enkelte myndigheders afgørelser fordelte sig i 2014 efter afgørelsernes art, og ændringerne i mængden af afgørelser i forhold til 2013. I tabellen optræder kun de myndigheder, der har truffet afgørelser på området i 2014.

Tabel 13

Afgørelser i 2014 efter myndighed og afgørelsens art

Myndighed	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
Sundhedsstyrelsen	662	69%	263	28%	30	3%	955	195	26%
Arbejdstilsynet	366	100%	0	-	0	-	366	44	14%
Styrelsen for Videregående Uddannelser	87	34%	135	52%	36	14%	258	26	11%
Søfartsstyrelsen	22	52%	11	48%	0	-	33	9	50%
Fødevarestyrelsen	14	56%	0	-	11	44%	25	1	4%
Miljøstyrelsen	14	100%	0	-	0	-	14	-4	-22%
Psykolognævnet	9	82%	0	-	2	18%	11	-21	-66%
DELTA, Dansk Elektronik Lys og Akustik - på vegne af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	5	100%	0	-	0	-	5	4	400%
Justitsministeriet, Civil- og Politiafdelingen	2	50%	2	50%	0	-	4	3	300%
Sikkerhedsstyrelsen	2	100%	0	-	0	-	2	1	100%
Erhvervsstyrelsen	1	-	1	100%	0	-	2	-4	-80%
Geodatastyrelsen	0	-	0	-	1	100%	1	0	0%
I alt	1.184	71%	412	25%	80	5%	1.676	254	18%

Afgørelserne var for 71 procents vedkommende positive (tildeling af fuld adgang til udøvelse af det pågældende erhverv) mod 68 procent året før, og kun 5 procent var negative afgørelser (afslag) mod 8 procent året før. Andelen af betingede godkendelser var nærmest uændret med 25 procent mod 24 procent året før.

I afgørelserne efter EU-regler ses ligesom tidligere år en langt højere andel positive afgørelser end i øvrige afgørelser, dvs. afgørelser vedrørende personer med statsborgerskab og/eller uddannelse fra tredjelande: Af afgørelserne efter EU-regler i 2014 var 93 procent positive, 5 procent betingede, og 2 procent negative. Af de øvrige afgørelser var 14 procent positive, mens 74 procent var betingede²⁴ og 12 procent negative (en nedgang fra 18 pct. året før).

Uddannelseskvalifikationerne kom i 70 procent af sagerne fra EU/EØS-medlemsstater, i 14 procent af sagerne fra Asien, og i 8 procent af sagerne fra Europa uden for EU/EØS, og fordelingen var stort set uændret i forhold til året før.

3.4.1 Udviklingen inden for de enkelte erhverv

Antallet af afgørelser for de enkelte erhverv og deres fordeling efter afgørelsernes art fremgår af tabel 14 nedenfor. I tabellen optræder kun de erhverv, for hvilke der er truffet afgørelser i 2014.²⁵

Tabel 14

Afgørelser i 2014 efter erhverv og afgørelsens art

Erhverv	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
Advokat	2	50%	2	50%	0	0%	4	3	300%
Ambulancebehandler	1	50%	0	0%	1	50%	2	0	0%
Arbejde med styren og polyesterstøbning	4	100%	0	0%	0	0%	4	3	300%
Audiometri og høreapparattilpasning	5	100%	0	0%	0	0%	5	4	400%
Autoriseret veterinærsygeplejerske	0	0%	0	0%	1	100%	1	-2	-67%
Bioanalytiker	14	93%	0	0%	1	7%	15	2	15%
Dyrlæge	14	58%	0	0%	10	42%	24	3	14%
Ejendomsmægler	0	0%	1	100%	0	0%	1	1	-
Erhvervsdykker	10	100%	0	0%	0	0%	10	10	-
Elinstallatør	2	100%	0	0%	0	0%	2	2	-
Ergoterapeut	3	75%	1	25%	0	0%	4	4	-
Farmaceut	4	57%	3	43%	0	0%	7	-12	-63%
Farmakonom	1	9%	5	45%	5	45%	11	7	175%
Fisker	1	20%	4	80%	0	0%	5	-1	-17%
Fiskeskipper	1	33%	2	67%	0	0%	3	-1	-25%
Fodterapeut	1	100%	0	0%	0	0%	1	1	-
Fysioterapeut	27	69%	12	31%	0	0%	39	-8	-17%
Fører af gaffeltruck	293	100%	0	0%	0	0%	293	57	24%

²⁴ Betingede afgørelser er ikke det samme i sager efter EU-reglerne som i øvrige sager: Efter EU-reglerne kan der kun stilles krav om at bestå en egnethedsprøve eller gennemgå en prøvetid (efter ansøgerens eget valg), eller i visse tilfælde at dokumentere erhvervserfaring. I øvrige sager følges danske retsregler, og her kan betingede afgørelser også indebære krav om at gennemføre supplerende uddannelse.

²⁵ Mere detaljeret statistik for sager, der er behandlet efter anerkendelsesdirektivet, kan findes i Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof

Erhverv	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
Fører af teleskoplæsser	9	100%	0	0%	0	0%	9	-2	-18%
Jordemoder	6	55%	1	9%	4	36%	11	5	83%
Kiropraktor	1	33%	2	67%	0	0%	3	-2	-40%
Kranfører	26	100%	0	0%	0	0%	26	-2	-7%
Kølemontør	1	100%	0	0%	0	0%	1	0	0%
Landinspektør	0	0%	0	0%	1	100%	1	0	0%
Læge	251	60%	162	39%	2	0%	415	133	47%
Lærer i de gymnasiale uddannelser (STX, HF, HHX og HTX)	55	45%	43	35%	25	20%	123	24	24%
Lærer i folkeskolen/Folkeskolelærer	32	24%	92	68%	11	8%	135	2	2%
Maskinchef (på fiskeskibe)	3	100%	0	0%	0	0%	3	3	-
Maskinmester (på fiskeskibe)	2	100%	0	0%	0	0%	2	-5	-71%
Optiker	8	100%	0	0%	0	0%	8	3	60%
Optometrist	7	88%	1	13%	0	0%	8	7	700%
Psykolog	9	82%	0	0%	2	18%	11	-21	-66%
Radiograf	1	50%	0	0%	1	50%	2	-7	-78%
Social- og sundhedsassistent	27	71%	2	5%	9	24%	38	1	3%
Speciallæge	187	100%	0	0%	0	0%	187	38	26%
Specialtandlæge	2	100%	0	0%	0	0%	2	1	100%
Sprøjtecertifikat (erhvervsmæssig udbringning af plantebeskyttelsesmidler)	14	100%	0	0%	0	0%	14	-4	-22%
Stilladsopstiller	33	100%	0	0%	0	0%	33	-4	-11%
Styrmand (i fiskeskibe)	5	50%	5	50%	0	0%	10	9	900%
Sygeplejerske	92	66%	41	29%	7	5%	140	-3	-2%
Tandlæge	29	47%	33	53%	0	0%	62	27	77%
Translatør og tolk	1	100%	0	0%	0	0%	1	-1	-50%
I alt	1.184	71%	412	25%	80	5%	1.676	250	18%

Sundhedserhvervene

Den nævnte stigning i antallet af afgørelser på Sundhedsstyrelsens område skyldtes hovedsagelig et øget antal sager vedrørende erhvervene læge, speciallæge og tandlæge.

Som egentlige afgørelser tæller Sundhedsstyrelsen kun afgørelser om varig autorisation og om betingelser for at opnå varig autorisation. Ud over tallene i tabellen blev der i 2014 udstedt 82 begrænsede autorisationer til læger (mod 104 året før), 14 til sygeplejersker (18), 1 til fysioterapeuter (6), 2 til kiropraktorer (3), 1 til tandlæger (1), 1 til radiografer (0) og 2 til jordemødre (3).

3.4.2 Sagsbehandlingstid

De kompetente myndigheders sagsbehandlingstider blev i 2014 holdt under tre måneder i ca. 89 procent af sagerne i 2014 (mod ca. 92 pct. året før). Tabel 15 nedenfor viser den omtrentlige fordeling af afgørelser efter sagsbehandlingstid.²⁶

Sagsbehandlingstiden var i 2014 under tre måneder i ca. 94 procent af EU/EØS-sagerne mod ca. 97 procent året før. Tre måneder er den frist, der gælder som udgangspunkt efter reg-

²⁶ Tallene for sagsbehandlingstid oplyses med forbehold for forskelle i opgørelsesmetoder og manglende indberetning af sagsbehandlingstider for 10 procent af sagerne, da der for visse erhverv ikke måles sagsbehandlingstid.

lerne i EU's anerkendelsesdirektiv. Dog er der mulighed for i særlig vanskelige tilfælde at forlænge fristen med en måned, med undtagelse af de erhverv, der er omfattet af anerkendelsesdirektivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af fælles minimumsuddannelseskrav (læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, dyrlæge) eller af direktivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervserfaring (lovregulerede erhverv under Sikkerhedsstyrelsens ansvar).

I øvrige sager blev ca. 83 procent af afgørelserne afgivet inden for tre måneder. Det var en lidt større andel end året før, hvor det var ca. 81 procent. Samtidig skete der dog en stigning i afgørelser, der tog over 5 måneder, fra ca. 5 til ca. 10 procent af afgørelserne.

Tabel 15

Afgørelser i 2014 efter sagsbehandlingstid i måneder²⁷

Sagsbehandlingstid	EU/EØS-sager	Øvrige sager	Alle sager
Mindre end 1 måned	75%	59%	68%
Mellem 1 og 2 mdr.	12%	16%	14%
Mellem 2 og 3 mdr.	7%	8%	7%
Mellem 3 og 4 mdr.	4%	4%	4%
Mellem 4 og 5 mdr.	1%	3%	2%
Mellem 5 og 6 mdr.	0%	4%	2%
Over 6 mdr.	0%	6%	3%
I alt	100%	100%	100%

3.5 Pligtmæssig vurdering

De kompetente myndigheder er i en del tilfælde forpligtede til at indhente en vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer fra Styrelsen for Videregående Uddannelser, inden de træffer afgørelse om anerkendelse af en ansøgers samlede erhvervsmæssige kvalifikationer.²⁸

Sundhedsstyrelsen og Søfartsstyrelsen har en generel fritagelse for den pligtmæssige vurdering på grundlag af redegørelser for deres procedurer, kriterier og praksis i forhold til vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Erhvervene farmaceut og farmakonom er dog ikke omfattet af Sundhedsstyrelsens fritagelse. Der er ikke i 2014 indgivet anmodninger om nye fritagelser.

I 2014 modtog Styrelsen for Videregående Uddannelser 45 anmodninger om pligtmæssig vurdering fra de kompetente myndigheder, 22 procent færre end året før, hvor der kom 58. Anmodningerne kom primært fra Sundhedsstyrelsen (18), Psykolognævnet (14) og Fødevarestyrelsen (10).

²⁷ Tallene bygger på 90 procent af afgørelserne, idet Sundhedsstyrelsen ikke måler sagsbehandlingstid for udstedelse af speciallæge- eller specialtandlægeanerkendelser samt godkendelse af ambulanceassistenter og ambulancebehandlere.

²⁸ Den pligtmæssige vurdering følger af § 2a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer (lovbekendtgørelse nr. 579 af 1. juni 2014).

3.5.1 Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for en pligtmæssig vurdering, fra en sag er fuldt oplyst, var i 2014 på 36 dage og dermed 3 dage kortere end i 2013. Tallet inkluderer den tid, der går med at høre en relevant uddannelsesinstitution.

SÅDAN FUNGERER PLIGTMÆSSIG VURDERING

Formålet med den såkaldte pligtmæssige vurdering er at understøtte de kompetente myndigheders sagsbehandling og sikre, at vurderingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer lever op til gældende standarder.

Den enkelte kompetente myndighed har som udgangspunkt pligt til at indhente en vurdering af uddannelseskvalifikationer fra Styrelsen for Videregående Uddannelser, når myndigheden ikke på det foreliggende grundlag kan anerkende ansøgerens udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer fuldt ud. Undtaget for pligtmæssig vurdering er dog ansøgninger, der behandles efter anerkendelsesdirektivets regler om automatisk anerkendelse af kvalifikationer, og myndigheder, der har opnået fritagelse.

Den pligtmæssige vurdering kan ikke mindst have betydning for afgørelsen om autorisation, når de faglige kvalifikationer er opnået i lande uden for EU/EØS og Schweiz, for i sådanne sager mangler der ofte informationer om, hvad den enkelte uddannelse indeholder, og hvilke rettigheder den giver.

I den forbindelse undersøger styrelsen, om de medbragte uddannelseskvalifikationer er opnået på en uddannelsesinstitution, der er offentligt anerkendt i uddannelseslandet. Desuden indhenter styrelsen fra en relevant dansk uddannelsesinstitution en indholdsmæssig vurdering af den udenlandske uddannelse, herunder om de udenlandske kvalifikationer i det væsentligste kan sidestilles med indholdet af den tilsvarende danske uddannelse. Hvis den udenlandske uddannelse ikke kan sidestilles, oplyser uddannelsesinstitutionen, hvilke faglige elementer ansøgeren skal supplere med for at have kvalifikationer på niveau med den danske uddannelse.

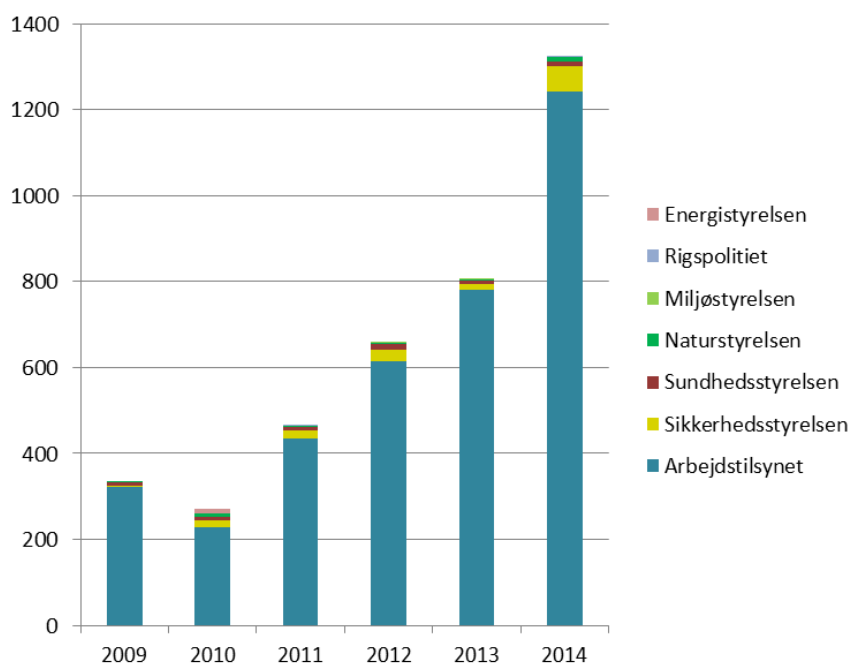
Styrelsen sender den kompetente myndighed sin samlede vurdering, som er bindende for myndighedens afgørelse, for så vidt angår ansøgerens uddannelseskvalifikationer.

3.6 Tjenesteydere fra EU/EØS-lande

Hvis man er statsborger og etableret som erhvervsudøver i et andet EU/EØS-land, har man efter EU's anerkendelsesdirektiv ret til at udøve sit erhverv midlertidigt og lejlighedsvist i Danmark, hvis man forinden sender en skriftlig anmeldelse til den kompetente myndighed. Kravet om anmeldelse gælder dog kun, hvis det indgår i de regler, der i Danmark gælder for erhvervet.

Ifølge de kompetente myndigheders årlige indberetninger blev der i 2014 indgivet 1.330 anmeldelser om levering af tjenesteydelser, hvilket var 65 procent flere end året før. Antallet af anmeldelser har været stigende hvert år siden 2010 og har for 93 procents vedkommende fundet sted inden for Arbejdstilsynets område. Den samlede vækst og fordelingen på myndigheder fremgår af figur 5 nedenfor.

Figur 5: Tjenesteyderes forudgående anmeldelser efter myndighed

Tabel 16

Tjenesteyderes anmeldelser efter myndighed og erhverv

Myndighed	Erhverv	2011	2012	2013	2014	Ændring seneste år	
Arbejdstilsynet	Arbejde med epoxy og isocyanater	1	0	0	2	2	–
Arbejdstilsynet	Asbestnedrivning	8	29	31	50	19	61%
Arbejdstilsynet	Kranfører	76	119	154	244	90	58%
Arbejdstilsynet	Kølemontør	23	5	3	4	1	33%
Arbejdstilsynet	Stilladsopstiller	49	32	45	131	86	191%
Arbejdstilsynet	Svejser	46	51	45	107	62	138%
Arbejdstilsynet	Teleskoplæsserfører	45	15	76	102	26	34%
Arbejdstilsynet	Truckfører	187	364	427	603	176	41%
DELTA *)	Audiometri og høreapparattilpasning	0	0	0	4	4	–
Erhvervsstyrelsen	Statsaut. Revisor	0	0	0	1	1	–
Miljøstyrelsen	Sprøjtefører	0	1	1	0	-1	-100%
Naturstyrelsen	Brøndborer	3	3	4	12	8	200%
Rigspolitiet	Dørmand	1	0	0	0	0	–
Rigspolitiet	Vagtvirksomhed	2	0	0	2	2	–
Sikkerhedsstyrelsen	Elinstallatør	5	15	5	38	33	660%
Sikkerhedsstyrelsen	Festfyrværker	5	4	2	6	4	200%
Sikkerhedsstyrelsen	Kloakmester	3	3	1	3	2	200%
Sikkerhedsstyrelsen	VVS-installatør	6	5	4	10	6	150%
Sundhedsstyrelsen	Læge	8	12	8	11	3	38%
I alt		468	658	806	1330	524	65%

Den fortsatte stigning skyldes hovedsagelig et øget antal anmeldelser fra truck-, kran- og teleskoplæsserførere, stilladsopstillere og svejsere (se tabel 16 ovenfor). På Sikkerhedsstyrelsens område har der i øvrigt været en markant stigning for elinstallatører.

Anmeldelserne i 2014 vedrørte stort set udelukkende erhverv, hvor der foretages forudgående kontrol af tjenesteyderens kvalifikationer, med undtagelse af læge, statsautoriseret revisor samt audiologi og høreapparater (i alt 16 anmeldelser). Næsten alle de kontroller, der blev afsluttet i årets løb, førte til et positivt svar: 739 godkendelser og 2 afslag.

Personer, der er etablerede i Polen, tegnede sig fortsat for omkring halvdelen af alle anmeldelserne i 2014 (49 pct.) efterfulgt af Tyskland (18 pct.), men der skete også en markant stigning i antallet af personer fra bl.a. Litauen (9 pct. af anmeldelserne i 2014) og Italien (6 pct.).

3.7 Revision af anerkendelsesdirektivet

Det reviderede anerkendelsesdirektiv, som blev vedtaget i 2013²⁹, trådte i kraft den 17. januar 2014 og skal senest være gennemført i den nationale lovgivning den 18. januar 2016. Det er Uddannelses- og Forskningsministeriet, Styrelsen for Videregående Uddannelser, der koordinerer arbejdet. Uddannelses- og forskningsministeren vil i den forbindelse fremsætte lovforslag om ændring af lov om adgang til udøvelse af visse erhverv.

Styrelsen for Videregående Uddannelser bistår som led i sin koordinatorfunktion de øvrige myndigheder, som skal ændre og opdatere lovgivningen om det enkelte lovregulerede erhverv, og styrelsen fungerer i implementeringsprocessen blandt andet som bindeled mellem Europa-Kommissionen og de danske kompetente myndigheder.

Styrelsen har nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe på embedsmandsniveau bestående af to repræsentanter for hvert af de elleve berørte ministerier. Arbejdsgruppen skal sikre rettidig, korrekt og ensartet gennemførelse af direktivet på de danske lovregulerede erhvervsområder, dansk gennemførelse af transparensinitiativet, som omtales på næste side, og udarbejdelse af det danske bidrag til transparensinitiativet på EU-plan samt sikre indførelse af det europæiske erhvervspas her i landet. Styrelsen har løbende holdt møder med hele arbejdsgruppen og bilaterale møder med de enkelte berørte ministerier.

Indførelsen af et såkaldt "europæisk erhvervspas" (European Professional Card, EPC) på udvalgte erhvervsområder er et af de nye tiltag i direktivet, der skal fremme arbejdskraftens mobilitet. Det forventes, at de første, som får indført EPC, bliver tre sundhedsfaglige erhverv samt erhvervene ejendomsmægler og bjergfører. EPC skal være klar til brug senest i januar 2016.

Erhvervspasset, som er et elektronisk certifikat, skal fremme informationsudvekslingen mellem erhvervsudøverens værtsmedlemsstat og hjemlandet, hvad enten erhvervsudøveren ønsker at etablere sig eller at levere tjenesteydelser. Den kompetente myndighed i hjemlandet skal først kontrollere gyldigheden og ægtheden af de dokumenter, som ansøgeren har indsendt, hvorefter den opretter et erhvervspas, som den via IMI (Internal Market Information System) sender til værtsmedlemsstaten som en ansøgning om anerkendelse. Myndighederne i værtsmedlemsstaten vil modtage en fuldt oplyst sag af hjemlandet og skal derfor ikke bruge administrative ressourcer på at verificere alle de oplysninger, som allerede er blevet undersøgt af hjemlandet.

De nye regler i direktivet omfatter også:

- Skærpet kontrol af sprogfærdigheder hos sundhedspersonale.
- Et fælleseuropæisk advarselssystem for de erhverv, hvor man arbejder med sundhed eller børn og unge.
- Ajourføring af minimumsuddannelseskravene for de vigtigste sundhedsfaglige uddannelser, som fremover i højere grad vil ligne de danske.

²⁹ Direktiv 2013/55/EU.

- Indarbejdelse af ECTS-point og den Europæiske Kvalifikationsramme, der sikrer transparens og sammenlignelighed af uddannelser.
- Mulighed for mere automatisk anerkendelse af faglige kvalifikationer, idet medlemsstaterne kan aftale såkaldte "fælles uddannelsesrammer" og "fælles uddannelsestest".
- Mulighed for, at dimittender kan få anerkendt et praktikophold fra en anden medlemsstat, når praktikopholdet indgår som et krav til autorisation.
- Mulighed for delvis anerkendelse, dvs. adgang til at udøve en del af et lovreguleret erhverv, som erhvervsudøveren er fuldt kvalificeret til at udøve i hjemlandet.
- Hurtigere procedurer med kortere sagsbehandlingsfrister m.v.

3.7.1 Gennemgang af lovregulerede erhverv

De lovregulerede erhverv er blevet gennemgået både i forbindelse med EU's transparensinitiativ og i forbindelse med den danske regerings konkurrenceinitiativer.

Transparensinitiativet

Transparensinitiativet indgår i gennemførelsen af det reviderede anerkendelsesdirektiv. Det går ud på at undersøge omfanget af lovregulerede erhverv i EU for at sikre større gennemsigtighed og berettigelse for de regulerede erhverv i medlemsstaterne og derigennem styrke vækst og mobilitet i EU. Regeringen har støttet initiativet og iværksat transparensøvelsen for de lovregulerede erhverv her i landet.

Medlemsstaterne skal fremlægge en national handlingsplan og senest den 18. januar 2016 (skræingsdatoen for gennemførelse af direktivet på samtlige lovregulerede erhverv) sende Kommissionen en rapport om resultaterne af screeningen og oplysninger om de krav, medlemsstaterne agter at opretholde, samt grunden til, at de anser disse krav for at være ikke-diskriminerende, nødvendige, proportionelle og begrundede i et tvingende alment hensyn i medlemsstaterne. Rapporterne bliver efterfølgende forelagt alle medlemsstater med en høringsfrist på seks måneder.

I marts 2016 udsender Kommissionen en handlingsplan og specifikke anbefalinger, og senest den 18. januar 2017 forelægger Kommissionen sine endelige konklusioner for Rådet og Europa-Parlamentet.

Konkurrencepakken

Regeringen nedsatte på baggrund af sit konkurrencepolitiske udspil fra oktober 2012 en tværministeriel taskforce, som havde til opgave at gennemgå de lovregulerede erhverv med henblik på forenkling af regler og ophævelse af unødvendig regulering. Regulering begrænser ifølge udspillet adgangen for nye aktører, både danske og udenlandske, hvorved konkurrencen svækkes for de enkelte erhverv til skade for produktiviteten og forbrugerpriserne.

Den tværministerielle taskforce afleverede i april 2014 konkrete forslag vedrørende en række erhvervsområder, og forslagene blev i maj 2014 indarbejdet i regeringens vækstplan "Danmark helt ud af krisen – Virksomheder i vækst".